

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Collecta Ettoniana - Cod. Ettenheim-Münster 410

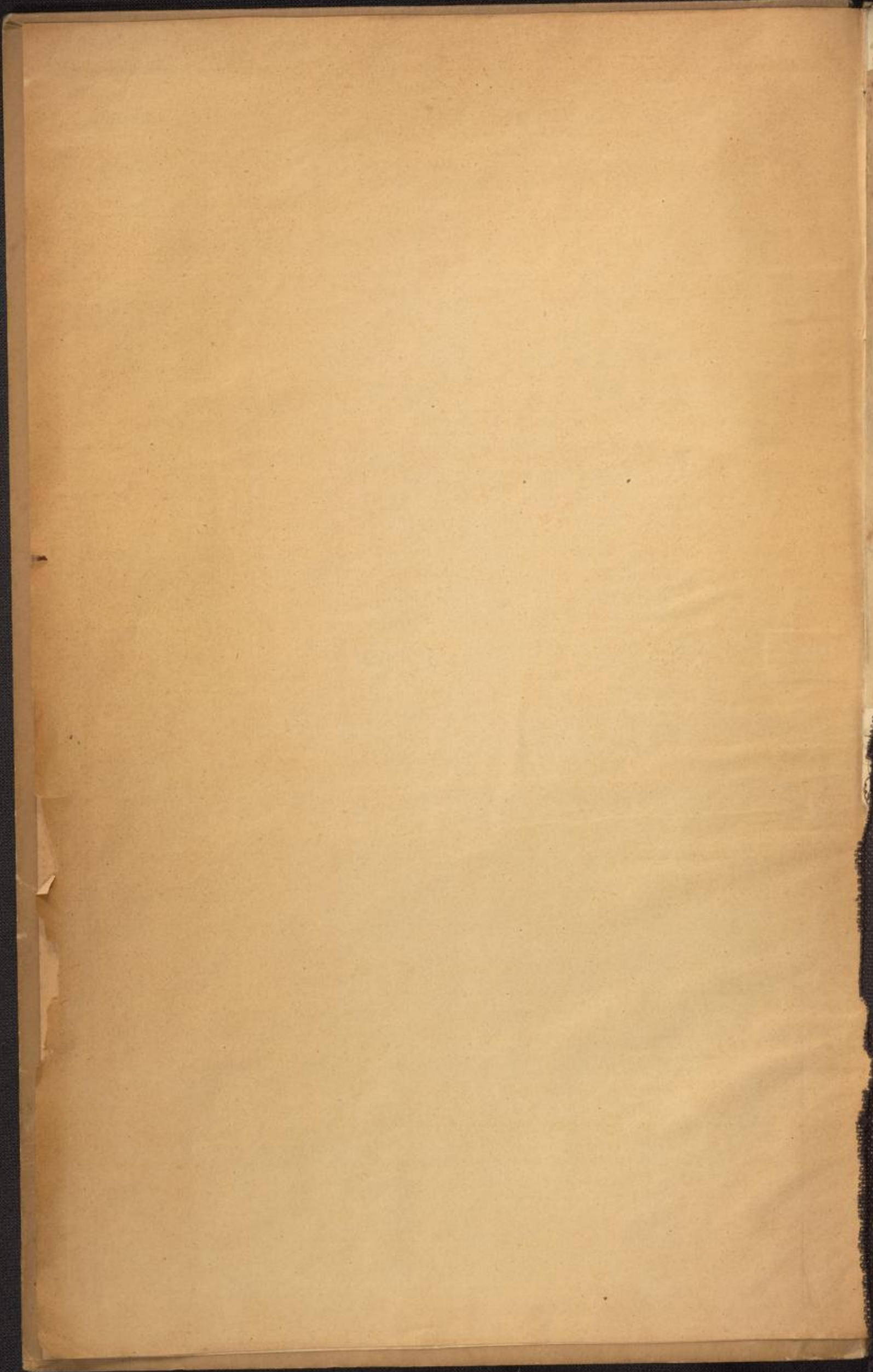
Weber, Fortunatus

[S.l.], [18. Jahrh.]

[urn:nbn:de:bsz:31-134844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-134844)

E. M.
410

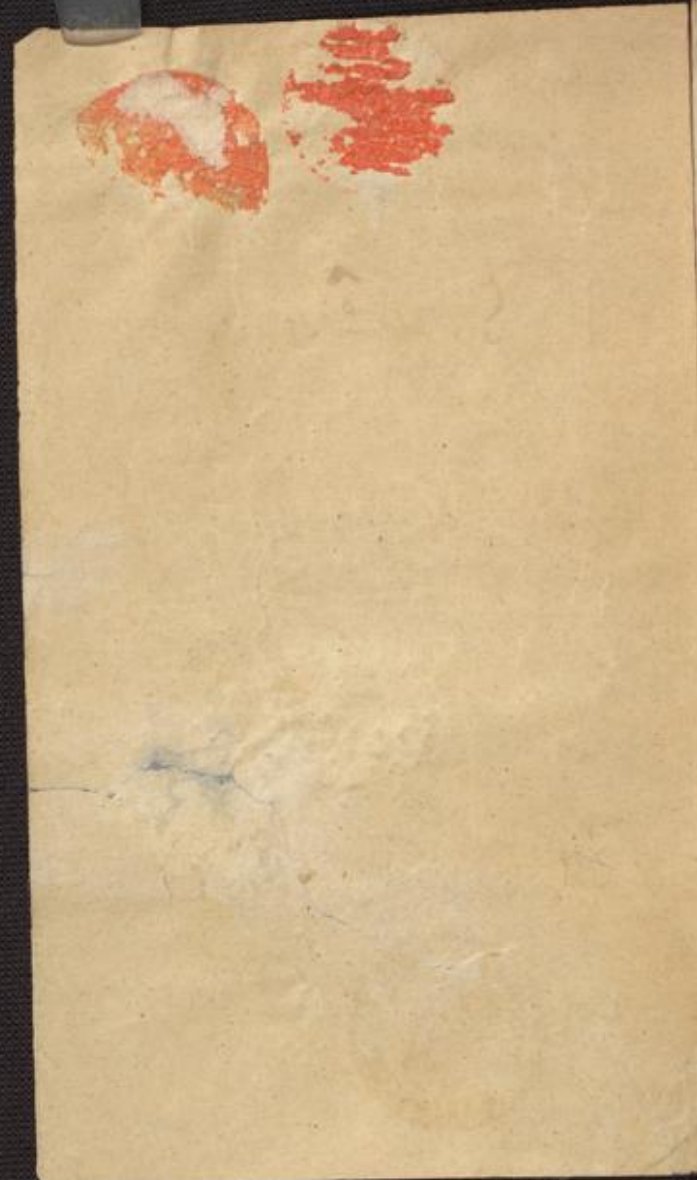
E. M. 410.

Handwritten text above: ...ten ...
MS. No 47.

EM 410

R. P. Johann Georg Weber friburgensi Brigisauri

Conscripsit Concordantiam in Regula S. P. Benedicti

~~apud S. P. Benedicti~~ 1750. = 1715

ff: Duo Hymnos de S. Carolino M. ~~Alia videtur~~

Frater Waltherus e familia Dominorum de Gerol-
zeck filius Dieboldi I Domini de Gerolzeck ^{mortuus 1407}
Pater eius Georgius de Gerolzeck Cantor ^{mortuus 1441} Cister-
ciensis Argentoratensis, qui anno 1488. suum mortuus est.
Duo habuit fratres Dieboldum II° qui Dominus Gerolzeckian-
nus potitus est ^{anno 1488} natus ^{anno 1488} et Gangolfum.
Cum fratribus suis per aliquot annos ^{post mortem Patris} sub Patre
~~fratre~~ Patre Georgio vivit. Waltherus aut natus minimus.
Ex hereditate paterna accepit: Aupstufum cum domibus
in quibusdam friburgensi cum in friburgensi in
friburgensi ... in 50 gulden gold in Martini p. friburgensi
in hinc in 1488. In hinc in hinc Gerolzeckian-
Duo etiam habuit sorores, que videri elegerunt monasti-
com. De una Veronica nomine habetur in ^{anno 1488} carta:
De anno 1480 sequuntur. In Gangolf friburgensi in friburgensi
Gerolzeckian ... In hinc in hinc ^{anno 1488}

Verbott given zu sonnerweyde myn titer titer
my in und mynne fahrt, geyn den indigen
und anderslygne fytiffen und darrut der Ala
Noch zu fank clare uff den vord zu draf
tury, also van ... die edel und anderslyg
myer titer deryn ~~chronica~~ clare = frant
in abgemaneten clare von fote veyn ab
ginge p

Hic Waltherus a rabido cane fuit morfus
in juvenili etate, fote ex vito, postea factus
fuit Monachus hujus loci, ut frater universus
hujus fuit depondy, sicut pulch ex scriptis
chronica, qua sequentia habet de Walthero:
Der fute ein veltmutter zind, gotti alder ein
fium b^oten fofone und fignit grot, ge
tiffen. Der fute fyt nur oblyt zyt darruf
der velt abgoffen und in der clare fite
Jammunlon darron, darruf fite velt ge
milt, und in dem Orden ad am k^oratviter
gyltoben. quod probabile antigit circa
annum 1500. Hae omnia exempla
funt ex pragmatice hiftona domus g^o
gerolfecliane frantfurti et hiffid
impreffa 1766. a fote: 50 usq ad fol:
62 includit.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint handwritten notes visible on the right edge of the page.]

R. P. Germanus Carlier Brundbructang raurac.

creatus in mon, Pirisgo per quinquaginta officia pfecty.
fuit Philofophia et Theologia tam hū in rufho, quam
in Aquilonis professor.

Confcripfit librum germanico Idiomate fup regulam S. P.
Denedicti: Diligētia Monastica p nominati. ~~de~~
20
ano. 1725.

Jf. Tractatu de Confion Theologum de Confientia.

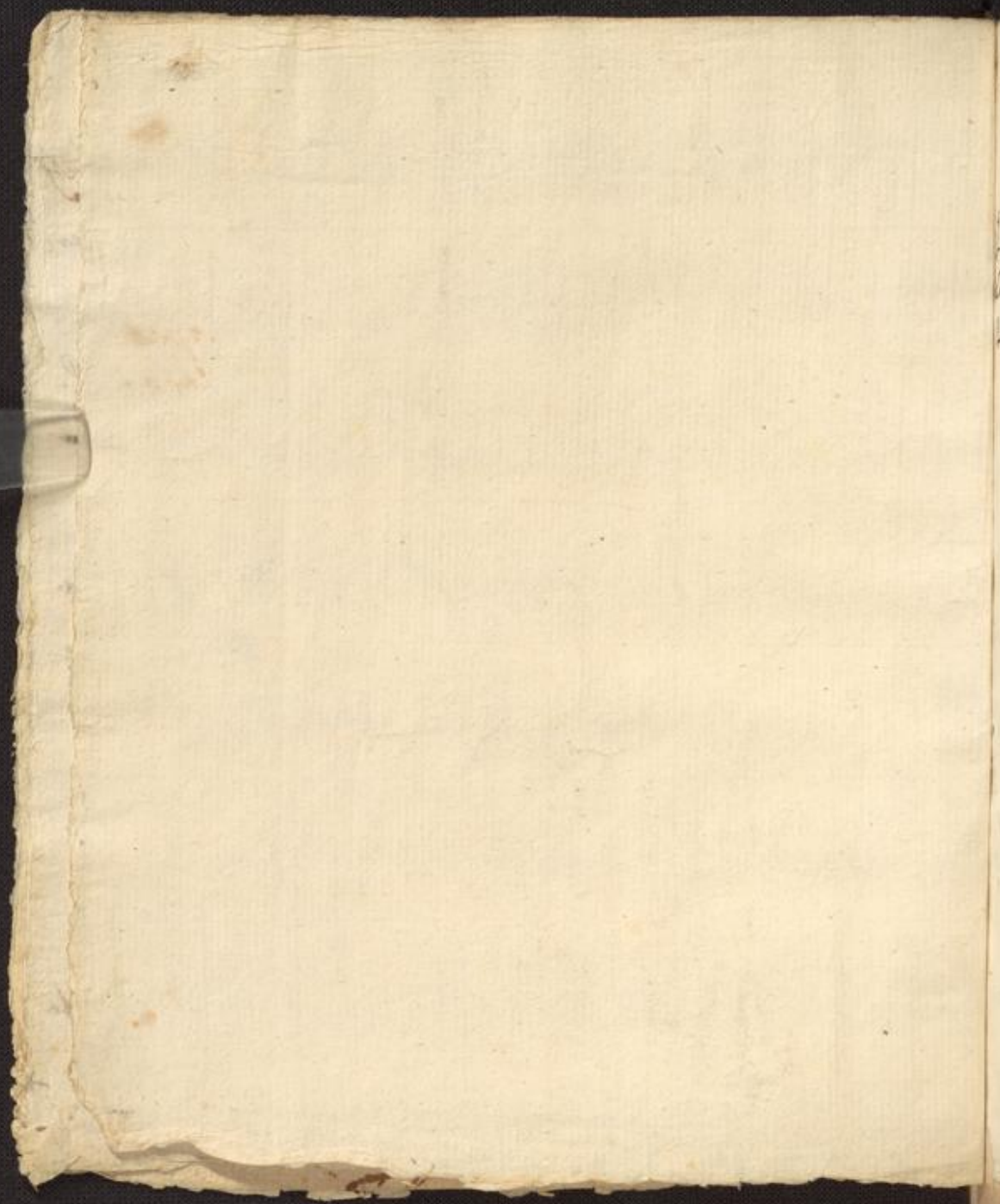
Dilucidatō
Jf. Expofitiones seu Declinationes in Pfalmos Bre-
viorij. 1735. quā typis ~~impreffis~~ didit.

Jf. Libellu Latine et germanicè de 7. doloribz
Bona v. quotidiana meditationi apte. 1729.

Silentiū, orationij, meditationij, agnitionij ^{libri} additij.

Jf. compofuit: Dilucidationē Formula ante miffam dñi folite
Ego volo celebrare Schutteus in abbatiati. Typographia
imprefa ano 1741.

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is written on aged, yellowed paper and is mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side. Some words are faintly visible, such as "König" and "Land".

[Handwritten text on the right edge of the page, partially obscured by the binding]

R. P. Galg Cartier Brundenburg raurac.

Tractatu Theologicu de primatu S. R. Ecclesie

I. Rmo Dno à quada galie abbate compositu, in latinum

Calmet Abba-
te Sonorati
trassulit, et prolo composuit. 17

II. Tractatu de S. Scripturas. quibus lucem pub-
licam affudit a. 1756. quem Gengenbaur

ps. 4. ibidem theologie professor composuit.

III. Tractatu aliu de primatu Ecclesie Romanae
prolo composuit 17. Edidit.

~~IV. Dilucidationem formulae: Ego volo celebrare Schulte
in abbati. Typographia impressa. Anno 1741.~~

Anno 1742. die 24. Augusti Diploma Romae Notariatus
aplicii obtinuit. Anno dein 1743. ab S. M. Dno Bene-
dicto PP. XIV. Consultor S. Congregationis, Indicus die
24. martij ad instantiam ad supplicium Emi Gni Cardi-
nalis Quarini.

[Faint, illegible handwritten text on aged paper]

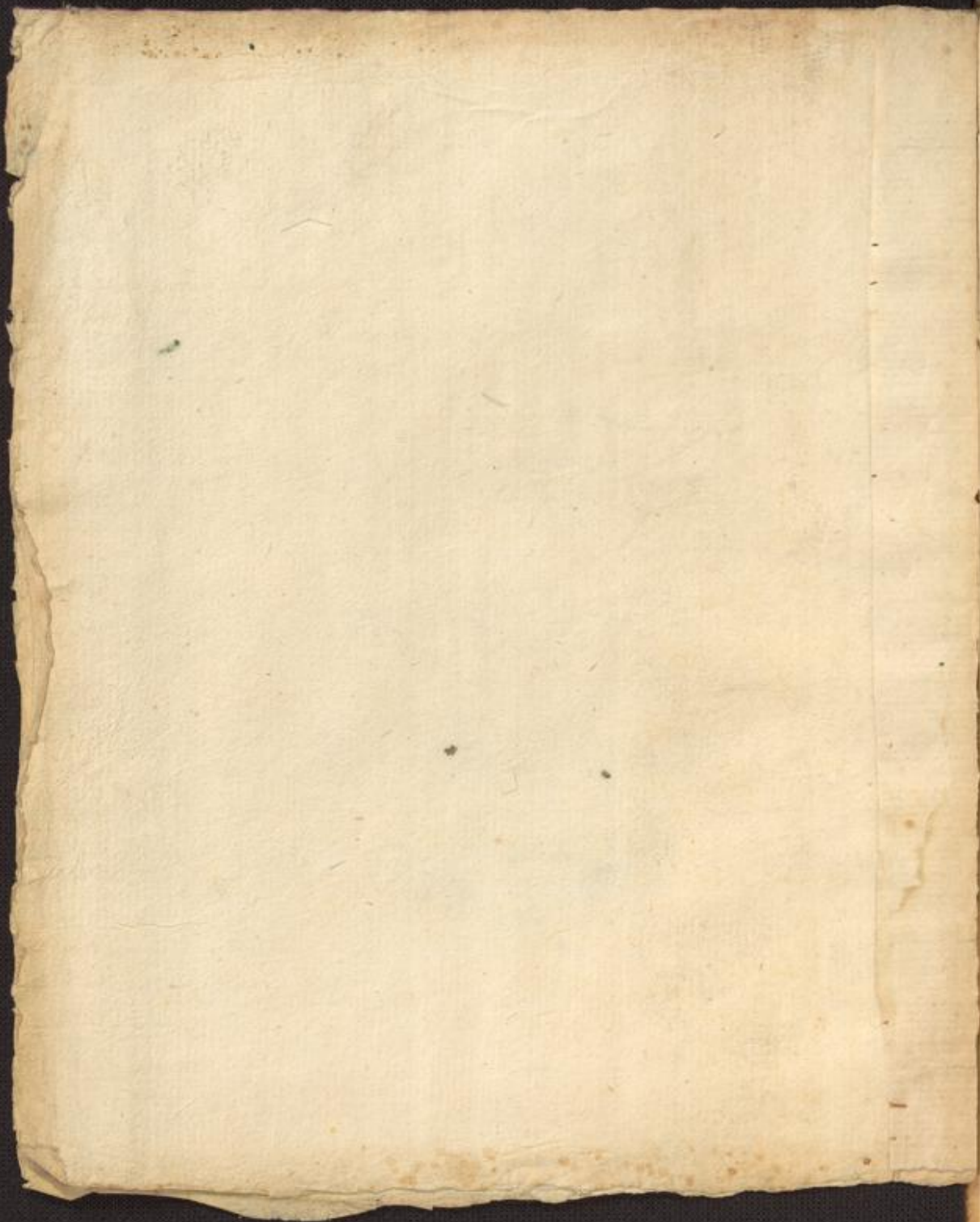
Effigies R.P. Galli Cartier.

HERMANN B. GALLIOTT

8

Handwritten text on the right edge of the page, including words like "et", "be", "m", "u", "ta", "m", "le", "n", "a".

te tractavimus, ut non videamus, quid 425.
 Gallicani Theologi illi, quibus hanc aucto-
 ritas invidiosa admodum esse videtur,
 ulterius contra sententiam nostram in
 medium profere possint; quin potius,
 postquam ibidem omnia prorsus, quibus
 memorati Theologi nituntur, argumenta
 praclusis omnibus exceptionibus, et respon-
 sionibus abunde deiecimus, non videmus,
 quid eis ulterius supersit, quam, ut, abjecto
 errore, veritatem, quam tam clarè ipsi
 ob oculos posuimus, agnoscant et amplec-
 tantur.

= EM 107
 Theol. universaliy
 tom. I tract. 3
 pag. 425.

S. Quartus.

An Summus Pontifex auctori-
 tatem aliquam directam, vel in-
 directam in res temporales
 Primipum à Christo Domino
 acceperit.

Examinate et Stabilita Suprema
 et infalibili Romani Pontificis priori-
 bus S. auctoritate circa res Ecclesie;
 modo dispendendum venit, num etiam
 eidem aliqua auctoritas in res Primipum
 temporales competat.

Et si fuisse aliquos auctores com-
 memorat Bellarminus, qui tenerent * lib. 5. De Rom. Pont. c. 1.
 Romanum Pontificem habere directam,
 seu plenissimam in res Primipum tempo-
 rales potestatem, idque jure divino, et
 ex institutione Christi; tamen ipse hanc
 hanc sententiam improbat, tuncque,
 potestatem illam, quam in res tempora-
 les Primipum habet Summus Pontifex,
 non nisi indirectam esse, et in ordine
 ad Spirituale duntaxat, in quantum sui

127
 22
 448
 544
 31. 52
 9
 237
 230
 4
 104
 231. 44

22
 448
 544
 31. 52
 9
 237
 230
 4
 104
 231. 44

426. licet ex earum Dominio Principes Religio-
ni, ad quam omnia dirigi oportet, prodesse,
vel obesse possunt.

At alii Theologi, praesertim Galli-
cani, Romani Pontificis summam qui-
dem esse in Ecclesiam usque spirituales
auctoritatem ultro fatentur; at negant,
ei ubi ratione in temporalia Principum
competere potestatem seu auctoritatem.
cum quibus sit

Conclusio.

Romanus Pontifex nullam omni-
no potestatem seu auctoritatem in res Prin-
cipum ~~Temp~~ temporales à Christo accepit.

Prob. Conclusio 1° ex S. Scriptura.

Quia haec solius potestatis spiritualis
Ecclesiae ac Pontificibus summis concessa
mentionem facit. Neque Christus ipse
aliquam sibi in temporalia Principum
arrogavit potestatem, imò reddendum,
quod Caesaris est, Caesari praecepit, nec
tali auctoritate in Principes usi sunt Apo-
stoli, ut percurrenti illorum Epistolas, et
acta patet.

2° Quia Christus docuit nihil ma-
gis alienum esse ab Evangelii mente, ac
ministerio Apostolico, quam Dominionum
et imperium terrorem inuentionem: cum
enim vellet Apostoli ignem à calce in
Samaritanos educere, eos prohibuit his
verbis Luc. 9. v. 55. Nescitis cuius Spiri-
tus sitis, filius hominis non venit ani-
mas perdere, sed salvare. Deinde
prohibuit etiam, ne Discipuli ejus gladio
materiali uterentur, etiam in Defensio-

= p. 429

10

nem religionis. Converte, inquit ad Petrum, 427.
Matth. 26. v. 52. gladium tuum in locum suum,
omnes enim, qui auerint gladium, gladio
peribunt. Item Luc. 22. v. 25. Reges gen-
tium, inquit, dominantur eorum..... nos
autem non sic.

3to Quia docent Scriptura, Princi-
pes saeculares suam à Deo acceptam habere
potestatem, qua proinde à nullo alio pen-
dere potest. Prover. 8. v. 15. Daniel. 2. v. 37.
et 38. Rom. 13. v. 1. 2. et 4. 1. Pet. 2. v. 13.

4to Quia Scriptura docent, à solo
Deo ita concessam esse Principibus domi-
nandi auctoritatem, ut ab eo solo ea po-
tari possint; cuius exemplum habetur
lib. 1. Reg. c. 24. in Davide respectu Saulis.

5to Denique, quia docent, Prin-
cipes et Reges suam etiam abutentes po-
testate patienter esse tolerandos, nec un-
quam quovis obtentu licere, vi et ar-
mis illis resistere, etiamsi impii sint, et
infideles. aut etiam aliquos ad resisten-
dum sive directe, sive indirecte impede-
re. Hujus exemplum habetur in Israe-
litis, sub servitute Pharaonis in Aegypto
degentibus, unde non nisi illo permit-
tente egressi sunt. Sub impiis Regi-
bus Achaz, et Manasse. Item in
servitute abducti, iussi sunt à domi-
no subditi esse Nabuchodonosor regi
Jerem. 27.

Cum Apuerus edictum
tulisset de interficiendis Iudeis, Mardo-
cheus, et alii ad praesens, et jejuna confuge-
runt, non ad arma, et rebellionem, ut
imminens mortis periculum evaderent.

= p. 430

In Novo Testamento Matth. 22. jubet Christus reddi, quae sunt Caesaris, Caesari, et quae sunt Dei, Deo. Item Rom. 13. v. 7. Reddite, inquit Apostolus, omnibus debita; cui tributum, tributum; cui vectigal, vectigal; cui timorem, timorem; cui honorem, honorem. 1. Pet. c. 2. Jubet Apostolorum Princeps, Principes et Reges honorare, nec esse resistendum Domini etiam discipulis. Item monebat S. Paulus, ipsis obediendum esse, non propter iram, sed propter conscientiam.

Prob. Conclusio 2. de SS. Patribus.

1. Quia docent SS. Patres, Principum potestatem esse immediate à Deo. Irenaeus lib. 5. c. 24. Athenagoras in Apolog. ad Imperatores. S. Justinus Apolog. 2. Theophilus Alexandrinus ad Autolium lib. 1. Dionysius Alexandrinus apud Euseb. lib. 7. c. 10. Tertullianus Apolog. c. 30. et 32. Item lib. ad Scapulam c. 2. S. Optatus cont. Parmen. Super Imperatorem, inquit, non est, nisi solus Deus, qui fecit Imperatorem. Cyprianus Carthagensis Episcopus Imperatorem Constantinum sic adloquebatur: Tibi Deus Imperium tradidit, nobis Ecclesia conceditur. S. Augustinus lib. 4. de Civit. c. 33. et lib. 5. c. 21. Non tribuamus, inquit, tanti Regi atque Imperii potestatem nisi Deo vero. S. Epiphanius haeres. 40. n. 4. ait, potestatem secularem non nisi à Deo gladium, quem ad vindicandum portat, habere.

= p. 430

= p. 431

2do Quia S. Patres docent, peccata 429.
Principum quoad poenas temporales solius
Dei iudicio subiacere. S. Clemens Alex-

andrinus lib. 4. Stromatum. S. Hierony-
mus Ep. 90. alias 46. ad Rusticum. S. Ambro-
sius in Apology. David, c. 10. Cassiodorus
in psal. 50. ajunt, Dixit David Deo, tibi
soli peccavi, quod multis legibus, multi alte-
ri, nisi soli Deo se subiectum sciret.

S. Cyrillus Alexandrinus lib. 22. in Joann.
Incipium pronuntiat, qui Regi dicit, ini-
que aqis.

Gregorius Turonensis
lib. 5. Hist. c. 19. ait, Neminem Regem
justitia tramitem transgredientem pa-
tercum, qui se dicit justitiam, corripe-
re posse.

Isidorus Hispalensis lib. 3.
Sentent. c. 50. ait, Reges solo Dei timo-
re, metuque gehenna coerceri posse. Et
c. 49. dixerat, Deum dedisse Principibus
Præsulatum pro regimine populorum.

3^{tio} Quia docent, Principibus,
etiam suâ potestate obtinentibus, obedi-
endum esse, nec vi aut armis obsistendum.

Tertullianus lib. ad Scapulam c. 2.
et Apology. c. 35. 36. et 37. Ubi docet,
non licere rebellionem, vi, aut armis im-
piis obsistere Principibus.

Idem do-
cet S. Cyrillus ad Demetrianum. Qui-
bus consentit S. Augustinus lib. 22. de
Civit. c. 6. et in psal. 124. ubi de sub-
jectione Christianorum Juliano Apos-
tata ita loquitur: Distinguebant Domi-
num æternum à Domino temporali, et
lib. tamen subditi erant propter Domi-
num æternum etiam Domino temporali.

=p. 432

430. Et lib. 22. cont. Faustam c. 75. docet, ad Reges pertinere iudicare de iustitia, et vel iniustitia belli, quod gerunt, p.

S. Athanasius ad Monachos, Non gladiis, inquit, aut telis, non militum manu veritas medicatur, sed suasionem, et consilio.

S. Ambrosius Serm. cont. Auxentium docet, non nisi lacrymis et orationibus obstitendum esse Imperatori iniusta praecipienti. Et lib. 5. Epistolarum Ep. 32. idem repetit, atque ad Imperatorem pertinere palatia, ad Sacer-

dotas vero Ecclesiam. S. Gregorius Naz. orat. 1. in Julianum, Dei benignitate, inquit, inhibitus, atque repressus est, Christianorumque lacrymis, quas multas multi profunderunt. Hoc unum adversus persecutorem medicamentum habentes.

Quo Divi S. Patres docent, Ecclesiam am carere omni gladio materiali, et habere tantum spirituales, quo suos in Religionis officii contineat, eo modo, quo Reges gladium duntaxat materiale habent; ita ut neutra potestas in alteram excurrere possit. Ita aperte docent, Origenes in haec verba Christi, mitte gladium in vaginam. Tertullianus lib. ad Scapulam. Sicut Lactantius lib. 5. Divin. Instit. c. 20.

=p. 433

S. Ambrosius in Luc. lib. 10. n. 53. Petro, inquit, duos gladios offerenti satis est, dicit: Domine; quasi licuerit usque ad Evangelium, ut sit in lege aequitatis crudelitas, in Evangelio bonitatis perfectio. S. Augustinus lib. 1. de fide et operibus c. 2. et

S. Cyprianus Ep. 11. observant, in Veteriquidem lege inposuisse Sacerdotes gladio interficere eos, qui iudicibus a Deo constitutis

obsequentes non erant; at in Ecclesia Christi lo. 431.
cum non amplius epe gladio materiali, sed
gladio excommunicationis duntaxat, et alia-
rum spiritualium poenarum.

S. Chy-
sostomus hom. 4. De verbis Domini, appetendo
cet, Ecclesiam non habere potestatem tempo-
ralem in Reges et Principes; Sacerdotis, ait,
inter alia est tantum arguere, liberamque
præstare admonitionem, non movere arma,
non arcum tendere.

De Osio Episcopo
Cordubensi; jam supra egimus. Neque nobis
addit ibidem, igitur terra imperare licet.

Prob. conclusio 3ta Ex ipsis Summis
Pontificibus; qui distinctam omnino esse
utramque potestatem Pontificum et Re-
gum, distinctosque plane utriusque fines
et effectus aperuerunt.

Gelasius Ep. 8. ad Anastasium Impera-
torem. Symmachus in apolog. adversus
eundem dicit, Imperatorem humana
administrare, secundum quæ et ipsi Antisti-
tes obedire debent.

Gregorius Magnus lib. 3. epist. in ditione
ii. alias lib. 2. Ep. 62. Legem Mauritiæ Impe-
ratoris de non profitendo vitam Monasti-
cam, quamvis Deo contrariam, promulgavit,
ex obedientia, inquit, quam Imperatori
debebat.

Gregorius VII. Ep. 2. ad Haur. Im-
peratorem, quemadmodum, inquit, Conti-
fex introspectendi in palatium potestatem
non habet, ac dignitates Regias deferendi,
sic neque Imperator p.

Nicolaus I. Ep. ad Michaëlem Impera-
torem eadem verba, quæ Gelasius, usurpat.
Innocentius III. Cap. Venerabilem,

= p. 434

t, ad
rel
in
veritas
in
dret,
tendum
Et
aitque
dicit
us. Kap.
inquit,
anorum
ludant.
Diamon-
Ecclesi-
labre
ionis of.
gladum
entra
t. Ita
ba Chris-
Tribul-
Lellan-
S. Am-
inquit,
i. Domi-
cium,
in wan-
August-
et
eteriqui-
Dio inter
nstitutis

432. Qui filii sint legitimi, ait, Regem Francorum
in temporalibus nulum agnoscere Superio-
rem.

Clemens V. Extravag. Meruit. Revoca-
vit Bullam Bonifacii VIII. Unam Sanctam,
qua sibi Pontifex iste asserbat potesta-
tem in Principum temporalia.

Deinde validum sententia nostra
praebet argumentum Pontifices illi, qui
perfidios et haeticos Principes patienter
tulerunt, nec de illis deponendis vel mini-
mum cogitarunt. Liberius sustinuit

Julianum Apostatam, Constantium Aria-
num. Damasus Valentem Arianum.

Felix III. Zenonem Eutychianum. Sym-
machus Anastasium haeticis aperte faventem.
Joannes I. Theodericum Gotho-

rum Regem Arianum. Agapetus
pariter Theodatum pariter Gothorum
Regem Arianum. Sylvester Justini-

anum, a quo sede dejectus, et in exili-
um amandatus fuit. Denique Mar-

tinus I. hanc potestatem in temporalia
Principum ignoravit, qui, in exilium
quoque ejectus a Constante Imperatore
Monothelita, circa hoc exilium mentem

* Epist. ad Theodor. suam aperuit his verbis; Quod autem
parati non fuerimus ad repugnandum,
melius judicavi scies mori, quam unius-
cujusunque sanguinem in terram fundi.

§ 6. Conclusio 4to. Ex Illustrioribus
Eclesiis. Tota Ecclesia Germanica obs-
tupuit, et ingemuit ad tentatam à Grego-
rio VII. sui Imperatoris depositionem,
cujus facinoris et exempli nulum in re-

troactis temporibus extaret vestigium. Ita 433.
 testatur Otto Trisingensis in fragmento,
 quod extat in fasciculo rerum Sciendarum,
 et lib. 6. Chronici c. 35. Onuphrius Ban-
 vinus in vita Gregorii VII. Aventinus
 lib. 5. Annal. Bojorum. Conradus Epis-
 copus Trajertensis in Orat. pro Henrico habita
 in Conventu Gerstengensi an. 1085. Eber-
 hardus Archiepiscopus Salisburgensis in
 Orat. de Hildebrando recitata in Comitibus
 Ratisbonensibus sub Frederico II. Postquam
 Gregorius VII. lib. 4. Ep. 3. Quotquot
inquit, Latini sunt, omnes causam Hen-
rici, prater admodum paucos, laudant ac de-
ferunt, et per nimiam duritiam ac impicta-
tis circa eum me arguunt.

= 435

Ecclesia Galicana, cum Innocentius
 III. cogere vellet Philippum Augustum, ut
 arma poneret, qua adversus Joannem
 Anglia Regem sumserat, ei commina-
 tus excommunicationem, et totius Re-
 gni interdictionem, decrevit, ut omnes
 firmi in obedientia Regis persistere-
 ritque Rex, post habitis in causa mee
 temporali Papa minis, ad futurum pro-
 vocaret Concilium, quod et factum est.

Idem factum, cum anno 1302. Bo-
 nifacius VIII. sibi potestatem arrogasset
 abdicandi Regem. Idem iterum
 prestitum in Concilio Turonensi anno
 1510. adversus Julium II. qui contra Lu-
 dovicum XII. Hispanos, Anglos, Gesma-
 nos, Helvetios ad arma conitaverat,
 Bulamque promulgaverat, qua eum ex-
 communicabat, jusque Regni ipsi abdi-

Francorum
 e Syrio.
 evoca-
 lautam,
 potesta-
 nostra
 di, qui
 inter
 mini-
 trinit
 um dia-
 um.
 Sym-
 ta favo-
 Gotho-
 patus
 horum
 Justini.
 in cali-
 que Mar-
 coralia
 cilium
 atore
 mentem
 tem
 quando
 unius-
 in fundi.
 prioribus
 ania obs-
 a Grego-
 ionem,
 um in re-

434. cabat, prædæque objiciebat. Anno
item 1591. Cardinales, Episcopi, Abbates,
Canonici, aliique Clerici in Comitibus Carno-
tensibus congregati Gregorii XIV. moni-
torii Secretis contra Henricum IV. et ipsi
adherentes omnino refugati sunt, atque
concluserunt, se salva Scriptura S. ~~autoritate~~
Comitiorum, et Ecclesia Gallica-
na autoritate, his Romani Pontificis
Sanctionibus obtemperare non posse.

Denique anno 1682. Idem Galli-
canus Clerus declaravit, Capam solam
autoritatem spirituales a Christo acce-
pisse, Regesque et Principes quoad tem-
poralia nulli Ecclesia potestati Deior-
dinatione subditos esse.

Ecclesia Anglicana neque hanc
potestatem in Romanis Pontificibus
agnovit. Ut enim refert Trivetius
in Chronico ad an. 1301. Anglia Proce-
res ad Bonifacium VIII. scripserunt, Ip-
sorum Regem super juribus Regni Sco-
tia aut aliis juribus temporalibus non
teneri respondere judicialiter coram
eo, nec quoquo modo iudicium ejus su-
bire.

Cum etiam Paulus III. an.
1538. Sententiam depositionis adversus
Henricum VIII. pronuntiasset, intenta-
tum fulmen istud omnes Angli contemp-
serunt; atque in solio semper sedit
Henricus, et tanquam legitimus Hen-
ricus à suis, quam ab exteris habitus est.

Cum item Pius V. an. 1570. Elisa-
betham Angliae Regno privatam pro-
nuntiavit, omnesque ejus subditos à
juramento fidelitatis, quod eidem præ-
stiterant, absolvit; quam Constitu-

430. Regibus iis, et in eos ~~et~~ eorumque Successores omne jus translatum intelligitur, ut penes ipsos omnis sit jurisdictio, nec ab aliis judicari possint.

Prob. Conclusio 5to Rationibus Theologicis. 1^a Quia nec ex S. Scriptura, nec ex Traditione Apostolorum constat, talem potestatem fuisse à Christo Summis Pontificibus concessam.

2° Quia Christus non abstulit, neque auferit Regna iis, quorum erant, et sunt: Nam Christus non venit destruere ea, quae bene se habebant, sed perficere; ergo quando Rex fit Christianus non amittit Regnum terrenum, quod jure obtinebat, sed acquirit novum jus ad Regnum aeternum: alioqui obisset Regibus Christi beneficium, et gratia naturam destrueret. Quod tamen fieret, si Summus Pontifex in illud jus et potestatem aliquam acquireret. Ergo p.

3° Quia si Papa est Dominus totius Orbis Christiani. Ergo et singuli Episcopi sunt Principes temporales in Oppidis suo Episcopatu subjectis, siquidem id, quod est Papa in Ecclesia universa, quilibet Episcopus in particulari sua Ecclesia est. Atqui Episcopus esse Dominus Urbium, quarum sunt Episcopi, aperte falsum est. Ergo p.

4° Quia opinio, quae tam directam, quam indirectam agnoscit in Pontificibus auctoritatem in temporalia Regum plane nova est, et ante saeculum XI. in Ecclesia Dei inaudita; neque Gregorius VII. antiquiores habet Patronos.

5to Quia haec opinio multa in om- 437.
 moda, absurda, imo gravia pericula se-
 cum trahit. Nam 1° Aeternum odium, ac
 discordiam creat inter Pontifices, et Reges,
 qui non immerito sibi timendum. Sem-
 per existinabunt ab alinujus Pontifi-
 cis, ~~ambitione~~ cui forte non placebunt,
 ambitione, odio, et ira. 2° Pejor
 est conditio Principis Christiani, et Ca-
 tholici, quam Ethnici; iste enim so-
 lum Deum Superiorem habet, ille
 praetera summum Pontificem. 3to
 retrahit Principes Ethnicos et haereticos
 ab amplectenda vera religione, ex qua
 non immerito timere poterunt immi-
 nendam fors suam auctoritatem.
 4to apta videtur videtur, ad fovendas
 seditiones, et rebelliones subditorum ad-
 versus legitimam Principem suum; ut qui
 auctoritate summi Pontificis freti, va-
 rius criminibus eum falso apud idem
 demeritare possunt, ut sic, quia forte
 illius pertasi essent, Principatu exue-
 retur. 5to Quia nunquam
 Pontifices auctoritate ista uti presump-
 serunt, quin inde innumera in Catholi-
 ca religionis praesudicium mala et san-
 dala scuta sint, quod variis historiae
 monumentis facile demonstrari potest.
 6to Denique Lutheranis, et Cal-
 vinistis. nostra etatis Novatoribus ma-
 ximo offendiculo est haec opinio, ut qui
 eam, quasi apud nos communis esset, nobis
 continuis objiciant. Unde merito
 non probari videtur.

= p. 437

= p. 437

" Finis "

folgen in EM 107

- p. 438 Proclusio Ad Theses
- 439 Theses 1-6 (+1)
- 441 X. H. H. O. A. M. S. G.
- 442 laud.

que Luc
 diligetur
 tio, nec
 nibus
 Scriptu-
 rum cons.
 a Christo
 m.
 stulit,
 mont, et
 tuesca,
 re; ego
 mittit
 inebat,
 in cler.
 hristi
 destrue-
 my Ba-
 liquam
 omimus
 linguli
 ales in
 i, signi-
 ia uni-
 rtium-
 scapio
 sunt
 hys p.
 tam
 nosuit
 tempo-
 ante la-
 a; neque
 Calvini.

Solvuntur Objectiones.

Ob. 1° lib. 2° Paralip. c. 26. Ozias Rex, quod Sacerdotis officium usurpare attentasset, aequa percussus Templo et Regno a Pontifice peditur, et Imperium filio traditur.

2° Ibid. c. 23. et 4. Reg. c. vii. Jojada Pontifex Atholiam, quia Regno iniquè occupato idolorum cultum invenerat, puniri jubet, et legitimam legem solio restituit.

3° Eccli. 48. Istud Elicæ Prophetæ elogium ponit Spiritus S. Quis potest similiter gloriari tibi? qui ejecisti Reges ad perniciem, et confregisti facili potentiam ipsorum, et gloriosos de lecto suo, qui unguis Reges ad poenitentiam p.

4° 1. Cor. 6. Nescitis, ait Apostolus, quoniam angelos judicabimus, quanto magis saularia.

5° Matth. 16. Quodcumque, ait Christus ad Petrum, ligaveris super terram, erit ligatum et in coelis, et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in coelis.

6° Joannis ult. Christus Petro oves suas pasendas tradit his verbis: Pasce oves meas.

7° Matth. 18. Christus praecipit, ut frater, qui peccaverit, Ecclesia demittatur, et si eam non audierit, habeatur, ut Ethnicus et Publicanus: Amen dico vobis, subjungit ipse, quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata et in caelo.

8° Luc. 22. Praecipit Christus Apostolis, ut qui non habet gladium, vendat tunicam, et emat gladium; et cum dixissent Apostoli, Eae duo gladii hic, res-

16
ponit ipse, Satis est. Atqui hi omnes, lex. 439.
tus Eusebiam seu Pontificem Romanum,
ut pote idius caput, in omnes fideles, adeo
que et Principes non modo Spiritualem
auctoritatem, sed et Temporalem, seu
non modo in illorum bona spiritualia
sed etiam temporalia potestatem saltem
indirectam, quantum nempe ex eorum
Dominio religioni prodesse, aut obesse
possunt, à Deo seu Christo accepisse. Ergo.

Resp. neg. min. omnes enim hi
textus non urgent, quòd non nisi de po-
testate Spirituali ~~est~~ intelligi possint,
et debeant.

Ad id, num ergo et 2um dum dicimus, hec
Odia et Athalia exempla nihil evincere, in
quibus aut falsum supponitur, aut plura,
quam arripiant adversarii, probantur. Fal-
sum quippe est, Odiam Sôho^o dejectum
fuisse ab Azaria^o Sacerdote; nam ex lib. 2.
Basilijs. c. 26. v. 3. constat, eum ab anno
etatis sue 16.to quo regnare cepit usque
ad 68um, qui vita ipsius ultimus fuit,
semper Regem mansisse, nec ubi^o unquam
tempore Regni auctoritate, et Regis nomi-
ne spoliatum fuisse: Sed lepram per se
administrationem Regni filio commisit,
non licuit ergo Sacerdotibus Veteris Legis Re-
gem ob lepram corporalem Sôho^o deicere,
nec etiam licet Romano Pontifici Re-
ges ob lepram Spiritualem, seu heresim
multo minus ob alia peccata Regnò priva-
re.

Deinde, exemplum istud probaret
omnem, et quemlibet Sacerdotem, aut
Pontificem seu Episcopum posse Reges Depo-

440. nere, sicut Azarias, et alii Sacerdotes Aziam
Templo ejecerunt; at privilegium istud
uni Summo Pontifici reservant ad versa-
rii.

Ad 2um Dum jō ex eō inferri posset non
modo deponi posse Reges, sed etiam inter-
fici, quod immane foret. 2°. Athalia
non erat Regina, sed Regni usurpatrix,
quæ crudelitate regnum occuparat, et ty-
rannide tuebatur, unde non solo Jojada
sed universō populo jubente, et volente
occisa est, ut patet ex eodem lib. c. 23. v. 3.

Ad 3um Idem minime ad rem
facit: Nam 1° Elias non erat Pontifex.
2° Non deiecit Reges seu deponit; sed
tantum eorum prædixit interitum. 3°.

7 Propheta. Si ex eo, quod expresso Dei mandato Reges
unxerit Hazael, nempe, et Jehu, potes-
tatem habuisse in eorum Regna dicatur,
sanè eodem jure dicemus, Archiepiscopum
Coloniensem habere potestatem in Impe-
ratoris ditiones, et Archiepiscopum Ahe-
mensem in regnum Franconia; ille enim
unxit Imperatorem, hic gallica Regem.
Porro si posset ostendi, Romanum Pon-
tificem de regnis et ditionibus prin-
cipum vel saltem indirectè disponendi
expressum Dei mandatum habere, ut fa-
cilius id persuaderetur, conquirendi fo-
rent textus, qui magis ad rem facerent,
quàm isti.

4um non omnino ad rem esse
videtur. Ibi enim Apostolus corrigit
eos, qui iudicio contendebant coram Ju-
dice Ethnico; præcipitque, ut qui contemp-
tibilis sunt in Ecclesia, constituentur

11
Judices, qui de secularibus rebus sententiam^{441.}
ferant; si ergo ex hoc textu quidquam
pro papa eruitur, sane oportebit dicere
illum esse in Ecclesia contemptibilem.

Deinde quando dicit Apostolus, Nescitis,
quoniam Angelos judicabimus, &c. De
Regno Coelesti loquitur, atque addit ad
illum Matth. 19. Sedebitis Super Sedes Jus-
dicum judicantes duodecim Tribus Israel;
necnon de omnibus et singulis Christia-
nis: Quis autem dicat, quemlibet Christia-
num esse Imperatorum, et Regum Judicem.

§ tum Nihil eruitur. Idem enim, si
unanimes Sententia Patrum fides, non
nisi de potestate spirituali intelligi po-
test, ac debet, necnon circa peccata ver-
satur, prout et § tum

Per 7 num Christus Ecclesia con-
cepit potestatem coercendi rebelles, et
contumaces per excommunicationis poe-
nam; quemadmodum S. Paulus inces-
tuosum Sathana tradidit; de potesta-
te privandi facultatibus hic nihil.

Ad 8 vum negamus, ibi Christum
concepisse Petro duos gladios spiritua-
lem nempe, et temporalem. Neque ex
verbis, et responsione Christi vel mini-
mum apparet vestigium concepisse Disci-
pulis gladii, immo Petro dixit, converte
gladium in vaginam tuam, inmens
Ministris Ecclesiae tali gladio uti non li-
cere. Idis verbis solum Christus adma-
nere voluit Discipulos, eos tempore pas-
sionis suae in his angustiis esse futuros, in
quibus esse solent, qui tunicam vendunt,
ut emant gladium, quemadmodum ipse

442. Cardinalis Bellarminus exponit in hunc locum.

Ob. 2.º S. Ambrosius Theodosium Imperatorem ob eadem Theſalonicenſium excommunicavit, deinde legem ferre cogit ne judicia lata de eade, vel bonorum publicatione rata eſſent, niſi poſt triginta à data ſententiâ die p.

2.º S. Gregorius Magnus privilegium conceſſit Monasterio S. Medardi, quod habetur in fine Epistolarum ipſius, et in quo, ſiquis, inquit, Regum, Antistitum, Judicum, vel quarumcumque ſecularium personarum hujus Apoſtolicae auctoritatis et noſtræ præceptionis ſecreta violaverit, cuiuscumque dignitatis, vel ſublimitatis ſit, honore ſuo privetur.

3.º Gregorius II. Leoni Imperatori Iconomacho à ſe excommunicato prohibuit vectigalia ſolvi ab Italis, et proinde mulctavit illum parte Imperii.

4.º Zacharias rogatus à Primoribus Francia Childevicum Regem depoſuit, et in ejus locum Pipinum Caroli Magni patrem legem creari juſſit.

5.º Leo III. Imperium tranſtulit à Graecis ad Germanos in perſonâ Caroli Magni, quem Roma an. 801. coronavit et inunxit.

6.º Gregorius V. ſanctionem edidit de eligendo Imperatore à ſeptem Germania Principibus

7.º Gregorius VII. Henricum IV. Imperatorem depoſuit, et alium juſſit eligi, quod et factum eſt. Plurimi

quoque Subsequentes Romani Pontifices con. 443.

Dem potestatem in Imperatores, Reges, aliorumque Crimines exercuerunt, aut saltem exercere voluerunt, prout ex variis historiae monumentis demonstrari potest. Ergo.

Resp. i.º cã responsione, quam adhibet Bedarmius* ad exempla Imperatorum, qui in Pontifices Romanos Supremam exercuisse potestatem, et aliquos eorum deponuisse leguntur: Hac quidem, inquit, facta sunt, sed quo jure, ipsi viderint.

* lib. 2. De Rom. Pont.
c. 29.

Caute dicere possumus, tentarunt quidem aliqui Pontifices deponere Reges, et Imperatores, sed quo jure, ipsi viderint; neque enim jus illud Episcopali aut Ecclesiastico iudicio ad Scripturam et Traditionis regulam, ut oportuisset, unquam fuit expensum; nunquam inter Episcopos eade re nata contentio; nunquam ab Ecclesia summo Pontifici apertum; nunquam vel ipsa Ecclesia uniuersa suo Capiti conjuncta hoc sibi jus competere definivit; aliunde vero semper reclamauerunt Imperatores et Reges, quoties aliquid à Pontificibus tentatum fuit contra supremam, et à solo Deo pendentem Regum auctoritatem. Summi Pontifices, inquit post Benignum Bossuet

* Instrum. Pastoral.
An. 1722. pag 188.

Episcopum Meldensem Cardinalis de Bispy*, qui in abdicandis Regibus Gregorium VII. imitati sunt, ex supposito jure sui semper egerunt, quin unquam illud definierint; Nunquam in questionem adductum, aut Canone aliquo definitum fuit, an Ecclesia temporalem quandam auctoritatem à Christo suscepit. Summi Pontifices opinione

hunc
sum
miam
regit
m public
inta à
legium
debe.
quo, si
judi-
m per
itis et
went
itatis
entori
prohi-
proin-
rimori-
posuit
Ragni
stulit
Caroli
navit
em edile
penna-
cum IV.
a iustit
florini

si
i
rs
nili-
re
ne
tu
ny
ro
am
ny
den
si
o
ntia
fi
is-
ra
na
y
un;
ele-
nod
ura
i

444' intebantur, quam probabilem censuerunt, non
verò quasi certò et indubitato dogmate firmati
essent. Bonifacius octavus, qui primus om-
nium sibi per Budam Unam Sanctam om-
nem temporalem auctoritatem arrogare co-
natus est, satis habuit, hac de re mentem
suam exponere, quin quidpiam definitivè ausus
esset. Solà igitur huius viâ facti actum
fuisse videtur, ex qua legitima possessio
inferri non potest, cum ea pacifica nun-
quam fuerit, adversus quam reclamasse,
et intercepisse Principes nemo ignorat.

Resp. 2° ad singula, et quidem
Ad i^{um} Eò minimum probatur, videli-
cet, quemlibet Episcopum jus habere et
potestatem in res temporales Principum.
Neque S. Ambrosius aliam, quam spirituales
infligit Theodosio poenam, excommunicatio-
nis nempe minoris, id est, suspensionis ab
aditu Ecclesiae, et participatione divinarum
Sacramentorum, quod nostra sententia ni-
hil officit.

Ceterum lex illa, ad quam Impera-
torem coegisse dicitur Ambrosius, legitur tum
apud Cassiodorum, tum in utroque Codice
scilicet Theodosii et Justiniani Antonii,
et Siagrii Consulibus, octo scilicet annis an-
te eandem Thesalonicensem sub Gratiano
et Valentiniano Imperatoribus. Si ergo
fides is, qua huius ab adversariis addi-
cuntur, ad summum sequetur, eandem
à Theodosio fuisse confirmatam denta-
rat. Deinde exinde non plus ha-
betur, quam quòd Ambrosius, tanquam
spiritualis Medicus egerit, quem admodum
confessarii facere audent, qui contraria

contrariis imponentes, hauratione poenitentes 445.
à vitis revocare solent student.

Ad 2um Dum Resp. 1° Privilegium
illud S. Gregorii à Launojo harumce-
rum curioso indagatore suppositivum
fuisse ostensum Tom. i. Epistolarum Ep. i.

2° Verba illa non esse imperantis
et judicantis, sed imprecantis duntaxat.
Hujusmodi imprecationes etiam legun-
tur in Concilio Toletano IV. An. 758. c. 3.
In testamento S. Radegundis apud Gre-
gorium Turonensem lib. 9. c. 42. Et
in testamento S. Remigii nomine inscrip-
to apud Flotoardum lib. i. tit. Rhemens.
c. 18.

Solemnes quoque fuisse in omni-
bus fidei donationibus et foundationibus
hujusmodi imprecationes ostendunt Mar-
culphi formulae. Legimus etiam
in Diplomatis ii^{mi} et 4^{2mi} saeculorum
usurari solitas fuisse has execrationum
formulas, prout observat Mabillonius
lib. 2. De re Diplomatica c. 8. neque ta-
men quisquam ex iis omnibus ~~aut potestatem~~
vel in Regum, vel in ~~Contestatorum~~
~~prossido~~ Principum temporalia auctori-
tatem Romani Pontificis inferri posse
concedit.

Ad 3^{tium} dicimus, illud fictiti-
um esse, et contrarium patere ex ipsis
Gregorii II. Epistolis, in quibus asserit, Non
esse Pontificum de rei publicae negotiis
Satagere, nec ipsos habere potestatem
introspectendi in Palatium, aut dignita-
tes legationumque deferendi. ait qui-
dem, occidentales fecisse seditionem,
sed quam ipsa nullo pacto probasset.

* Rebus Ecclesia pra-
fuit ab an. 714. usque
ad an. 731.

446.

Idem Paulus Diaconus Scriptor coe-
taneus testatur, quod exercitus, nisi eos
Pontifex prohibuisset, sibi alium constitue-
re Imperatorem aggressi fuissent.

Idem refert Platina in Gregorio II.
cum hoc discrimine, quod locus exercitu-
um ponat Universos Italiae populos.

Anastasius Bibliothecarius vero,
qui circa medium Noni Saevi floruit, di-
sertè ait, Gregorium Italos in officio et
obedientia Imperatoris continuisse, atque
adversus Eutychii Exarchi persecutionem
se precibus ad Deum fuis, et, ieiuniis S. Ponti-
ficem munisse; nec quidquam de excom-
municatione, aut vestigalium Subtra-
ctione memorat.

Carolus Magnus ipse in Epistola ad
Constantinum et Leonem, diffidii Grego-
rios II. et III. Pontifices inter et Leonem
mentionem faciens, testatur hos Ponti-
fices non nisi precibus apud Imperato-
rem Imagines defendisse.

Gregorius III. item teste Platina
Leonem tanquam Imperatorem agnovit,
atque humanissimas ad eum dedit litte-
ras, et inter eos, quos à communionem
Corporis et Sanguinis Domini promuntia-
vit extores, Imperatorem nec nomina-
vit quidem.

Ad 4. tum Resp. 1.º est Dubium
plane ac incertum esse istud Zachariae fac-
tum, 1.º quia huius beneficii nec ipse
Zacharias, nec Stephanus eius Successor
in suis Epistolis meminissent, nec Grego-
rius IV. qui iun. à filiis adversus Ludovi-
cum Pium ipsorum patrem in Galliam

448. et Sylhami referunt, Pipinum juxta Fran-
corum morem electum fuisse in Regem, et
electum à Francis in Regno suo in Sueffid-
nis civitate; atque mos Francorum nunquam
fuit, ut à Summo Pontifice, aut à quoquam
aliò Reges postularent, aut acciperent.

5to Quia pugnantia inter se loqui-
tus Eginardus: Scribit enim Pipinum
à Stephano III. factum fuisse Francorum
Regem, cum in Franciam venit auxilium
contra Longobardos petiturus, atque constat,
Pipinum jam ante hujus Pontificis in-
Franciam adventum fuisse Francorum
Regem, ut patet tum ex Anastasio, tum
ex litteris, quas Stephanus ad Pipinum scrip-
sit, antequam Romam egredieretur, qua-
rum hæc est inscriptio: Domno Excellentis-
simo Filio Pipino Regi Stephanus
Papa. Præterea Eginardus, dum
Merovingorum Regum solordiam refert,
absurdissimas fabulas comminiscitur, ut
dum dicit, idos ad eas rei familiaris an-
gustias fuisse redactos, ut nihil proprii
præter unam, eamque modicam redditus
villam possiderent; cum tamen certum
sit, eos amplissima fundasse Monaste-
ria, ut Theodorus III. Orbaisense, Vedas-
tinum, Metense. S. Luviani Bellora-
censis, S. Dionysii in Francia, et multa
alia.

6to Quia auctores, qui fabulam
hanc Eginardo et Annalibus Loiselianis
acceptam referunt, non conveniunt in-
ter se, quoad circumstantias et tempus.
Reversionem à Zacharia factam narrant

ipso proorsus indignam, sicut consultus, qui 449.
nam potiori titulo dicendus est rex, an
ille, qui nomen Regis haberet vanum, et
inutile, an qui potestatem sine nomi-
ne? respondisse dicitur, potius illum
esse dicendum Regem, apud quem sum-
ma potestas est. indigna sane tanto
Pontificis responso, qua potius ipsi injuri-
am infert, quam auctoritatem conuulset.

Ad 5um Resp. Carolum Magnum
armis occupato Longobardorum Regno, ac
Italia ditioni sua subacta, Imperatorem
se ipso fuisse annis viginti quinque an-
tequam nomen et appellationem Impe-
ratoris, quam non ambibat, eidem Pon-
tifice, populusque Romanus detulerit.
Non igitur Imperialem potestatem ac
Jurisdictionem, quam donis comparave-
rat jam, à Leone III. accepit Carolus
Magnus, sed solum Imperatoris nomen
et hoc quidem non à solo Pontifice, sed à
universo populo Romano. Ita testantur
omnes fore auctores, qui hoc de re, et facto
istò scripserunt; Annales Metenses ad an.
801. Eginardus Caroli Magni Cancellarius.
Anastasius Bibliothecarius in
vita Leonis III.

Ad 6um Resp. 1° Id verum haud
videri: Nam hac institutio longe pos-
terior videtur Gregorio V. qui saeculo
X. vixit, rebusque Ecclesiae profuit ab an.
Christi 996. usque ad an. 999. Horum enim
septem Electorum ante Albertum Sta-
tensem, qui sub Frederico II. an. 1240. (Ho-

450. nicon suum scripsit, nullus scriptor me-
minit. Neque hanc institutionem ad Ottonem III.
tempora referri potest, hic enim impera-
rare coepit an. 983. et ab eo tempore us-
que ad Fredericum II. qui Imperium
adeptus est an. 1218. non à septem prin-
cipibus simultaneè electi fuerunt Im-
peratores, sed vel à populis per deputa-
tos ad comitia convenientibus, vel à prin-
cipibus Imperii feudataris, ut Henri-
cus Ottonis III. Suevo, Conradus, defun-
cto sine filio Henrico an. 1024. et alii
Imperatores usque ad Fredericum
II. Ipse Gregorius VII. scribit ad om-
nes Episcopos, Duces, et Comites Teutoni-
cos, ut novam Imperatoris electionem
faciant, si Henricus IV. in Synodo excommu-
nicatus respicere nollet.

Resp. 2.º Quod, et si hanc Electorum
institutionem ad aliquem ex Summis Ponti-
ficibus esset referenda, hoc tamen ullam
in eis potestatem circa temporalia non
argueret, 1.º Quia non solum ipse hanc eli-
gendi formam et Electores constituit, tum
quia jure suo naturali eligendi Imperato-
rem privari non poterant Principes, tum
quia multi auctores narrant, non solum
Pontificem, sed etiam omnes Principes
hunc eligendi modum instituisse, ut Al-
bertus Stadensis in Chronico ad an. 1240.
~~Leopoldus~~ Leopoldus de Jure Imperii c. 3.
Naucleus ad an. 904. 2.º Quia
si Imperatoris electio unquam pertinuit

ad Romanum Pontificem, dictum certe, qua-
 451.
 tenus Episcopus et Pontifex erat, non perti-
 nebat, sed prout Romana Civitatis Prin-
 ceps erat, qui et suffragio suo hanc electio-
 nem confirmare debebat.

Ad 7um dicimus, illud Gregorii
 VII. factum ipsi ac Sanctae Sedis parum
 honorificum esse; enimvero tam copiosi
 Christiani sanguinis effusi causa fuit hic
 Pontifex, tantaque crudelitate cum Hen-
 rico egit, ut illius agendi modum omnes
 horrore habuerint, et execrati sint. Ipse
 Rudolphus, quem in locum Henrici electum
 confirmarat Gregorius VII. in proelio vul-
 neratus, paulo ante mortem fassus est,
 se injuste adversus Imperatorem iussu
 ac mandato Pontificis rebelasse, prout re-
 fert Hermoldus Chronici Sclavorum lib. 1.
 c. 29. Ipseque Gregorius lib. 4. Ep. 3. fa-
 tetur, Latinos omnes, paucis exceptis, sta-
 re a partibus Henrici, et accusare Ponti-
 ficem nimia divitiae et impietatis. Mor-
 ti deinde proximus, prout refert Sige-
 bertus in Cronico, confessus est, se dia-
 bolo suadente contra humanum genus
 odium et iram conitasse, misitque ad
 Imperatorem, qui ipsi indulgentiam op-
 taret. Excusandum tamen Pontificem
 arbitramur, quod pro grandi fervore Ecce-
 liam, quam labe Simoniacâ Henricus
 Imperator infecerat, vindicandi et pur-
 gandi; et ex opinione, quam bonâ fide
 tenebat, sibi in personas et temporalia

452. Principum jus et potestatem competere,
ita herere cum Henrico IV. egisse. Nihilominus tamen pro vero Imperatore nec
valide et vere depositio cum semper agno-
verunt Itali, Germani, Angli, Braban-
tini, Galici. Cum igitur constet, Gre-
gorium VII. primum fuisse, qui sibi jus
Imperatores deponendi arrogaverit, illud-
que nulla traditione fundatum sit, pro-
ut abunde demonstravimus, hinc parum
attendenda sunt ea, quae ipsius Successores
adversus Imperatores et Reges attempta-
runt, etiam in ipsis Conciliis, ubi potissi-
mum metus partiumque studia desine-
runt.

Neque sibi jus istud semper arro-
gare ausi sunt Summi Pontifices, sed tan-
tum pro rerum et temporum circumstan-
tia. Notum quippe est, quid Tri-
dericus egerit applaudentibus omnibus
Imperii Principibus et Episcopis: cum enim
Adrianus IV. ad eum scripsisset, se ei inique
coronae Imperialis contulisse, necnon ga-
visurum se, si Imperator majora bene-
ficia de manu sua suscepisset; palam
edixit Imperator, sibi per electio-
nem Principum à solo Deo regnum et
Imperium esse concessum, et ~~quod~~
cum quemcumque, qui dixerit, quod ipse
Imperialem coronam pro beneficio à
Papâ suscepisset, divina institutioni
et doctrine Patris contrarium, et men-
daci rem esse. Quid ad haec Adria-
nus? tantum abfuit, ut quidquam ten-

taret adversus Fredericum, quin potius, ut 453.
 exacerbatum Imperatoris animum placaret,
 suam Epistolam ita emollivit, ut beneficium
usque latina lingua interpretaretur non ferdum
Imtaxat, sed bonum factum. Quod autem Imperator
 molestè tulisset, hæc verba: contulimus tibi
insigne Imperialis coronæ, sic Pontifex
 interpretatus est: Per hoc vocabulum,
inquit, Contulimus tibi insigne Im-
perialis coronæ, nihil aliud intedexi-
mus, quam, imposuimus. Ex his pro-
 fectò labetur, Summos Pontifices inter-
 dum, etiam post Gregorium VII. agnovisse
 nullum jus in Principum temporalia sibi
 competere; unde si quandoque ali-
 quam potestatem in eos exercuere, id
 potius usurpationi cuiusdam, et opinio-
 ni, qua imbuti erant, quam Juri tri-
 buendum est, quippe quod nulla tradi-
 tione fundatum non nisi conventorum
 bellorum, et avitæ Religionis detrimen-
 ti causa, et fomes, necnon omnibus
 semper execrationi fuit, prout tempo-
 rum ac gestarum rerum Seriem in me-
 moriam revocanti unigue liquido constabit.

Ob. 3^{ti}o rationum argumenta
 quædam. Primo deducitur ex officio Pas-
 torali S. Petri, ejusque Successoribus com-
 missio per illa verba Joan. ult. Pascite oves
meas; quibus data est illis omnis potestas,

ere,
 Nihil
 nec
 agno
 Baban.
 tet, Gra.
 bi jus
 et, illud.
 sit, po-
 perum
 uepons
 tenta-
 potissi-
 Episcopi-
 anno-
 sed tan-
 etan-
 Tri-
 bus
 um omni
 insigne
 in ga-
 bene-
 lam
 tio-
 um et
 isson
 od ipse
 ius a
 tioni
 t men-
 Abria-
 am ten-

a
 nsi
 i
 i
 epy
 mil-
 tui
 de
 ue
 tu
 my
 tro
 um
 my
 e
 idem
 di
 ro
 ntra
 ti
 lio-
 m-
 ra
 ma-
 u
 tua;
 rete
 quod
 ara
 i
 ra
 i
 i
 t
 m

454. qua est necessaria ad gregem tuendum contra
Lupos, Separandas morbidas oves à sanis;
Ergo et Reges, si haeretici sint, vel damnum
Eclesia inferant.

2um Dum Potestas civilis Subjecta est
potestati spirituali, quando utraque pars
est Rei publicae Christianae. Ergo potest prin-
ceps spiritualis imperare Principibus tem-
poralibus, et disponere de rebus tempora-
libus in ordine ad bonum spirituale; om-
nis enim superior imperare potest inferiori
suo.

3^{ium} Finis potestatis tempora-
lis subordinatur fini spirituali, quia felici-
tatis temporalis non est absolute ultimus
finis, sed refertur in felicitatem aeternam.
Ergo facultas temporalis seu Regum sub-
ordinatur facultati spirituali seu Sacerdo-
ticæ.

4^{tum} Respublica Ecclesiastica debet
esse perfecta, et sibi sufficiens ad finem su-
um. Ergo debet habere omnem potestatem
necessariam ad finem suum consequendum.
Atque ad finem spirituales necessaria est
potestas utendi et disponendi de tempora-
libus, quia alios possent mali Principes im-
pune fovere haereticos, Religionem everte-
re &c. Ergo &c.

5um Non licet Christianis tolerare
Regem infidelem aut haereticum, si ille co-
netur pertrahere subditos ad suam haeresim
vel infidelitatem. Atque judicare, an Rex

456
Oralis subiecta est potestati spirituali; sed
sicut persona spiritualis subiecta est po-
testati temporali quoad temporalia tantum,
ita potestas temporalis subiecta est potesta-
ti spirituali quoad spiritualia tantum; se-
cus enim, si etiam quoad temporalia ei
subjiceretur, sequeretur, Principem à suo
Episcopo, ut pote cui in spiritualibus sub-
iectus est, deponi posse, quod tamen nemo
dicit.

Ad 3^{trium} Resp. 1°. Inde inferri eti-
am posse, quemlibet Episcopum, ius habere
in temporalia Regum; ipsorum est enim le-
ges dirigere ad finem spirituales; et, cum
finis potestatis temporalis subordinatus
sit fini spirituali, consequenter facultas
temporalis, sive legum, subordinata
erit facultati spirituali Episcoporum,
quod tamen falsum esse omnes fatentur.

Resp. 2do Reg. ant. Distinctus
quippe omnino est utriusque potes-
tatis finis, distincta utriusque officia.
Finis potestatis temporalis est pax et tran-
quillitas Reipublicae; finis potestatis
spiritualis autem est felicitas aeterna: at-
que potestas temporalis quia talis ex gene-
re suo et conditione non habet alium
finem, quam temporalem, sicut potestas
spiritualis non alium, quam spirituales;
Princeps quidem, seu Persona habens
potestatem temporalem tendere potest ad
finem spirituales, sed id est respectu
respectu ipsius potestatis temporalis est per

25
auident. Distinguenda est ergo potestas à 457
persona seu Subiecto tali potestate ins-
truito.

Ad 4um Resp. Rempublicam Eclesi-
asticam debere esse perfectam, et sibi suf-
ficientem in ordine spirituali et ad finem
spiritualem per media spiritualia consequen-
dum; non vero in quolibet ordine, et ad
finem spirituales per media temporalia
consequendum, nisi viâ directionis, exhor-
tationis, consilii, et in foro consuetudinis.

Deinde hoc argumentum viximum proba-
tur, Eclesiam videlicet habere potesta-
tem etiam directam in temporalia Prin-
cipum, quod tamen videtur nunc tractatur.

Ad 5um Resp. Non licere tolerare
talem Principem, id est, ei consentire;
nam eo casu obedire magis oportet Deo, quam
hominibus. act. 5. v. 29. At tenentur
Subditi eum tolerare, id est, ut Regem ag-
noscere, eique in temporalibus tanquam
Superiori obtemperare. Sic Eclesia tole-
ravit Nerones, Trajanos, Diocletianos,
ipsamque Julianum Apostatam, ut
et Arianos Imperatores, et Reges: nus-
quam de illis deponendis, aut Subditis
ab eorum obedientia avocandis cogita-
vit, non quod ei vires non suppetere-
nt, sed quod id sibi licere permansum
haberet.

Ad 6um Resp. fictitium plane
esse pactum istud. Equidem Reges ad

458. Baptizatum accedentes Solemni Sacramento
perinde ac ceteri fideles se obstringunt ad
fidem Christi servandam, non quidem sub
poena depositionis à Regno, quam non no-
vit Ecclesia, sed sub poenis spiritualibus,
quemadmodum simplices fideles se ad ean-
dem fidem servandam non obstringunt
sub poena privationis bonorum suorum
temporalium; nec re ipsa Ecclesia ha-
reticos ac perduelles filios ~~ex~~ bonis pa-
ternis privat, sed poenis suntuat spiritualibus
castigat.

Ad 7^m num. Denique Resp. Ecclesiam
poenas temporales infligere ex licentia et
facultate sibi à Principibus concessa, non
ex propria sua auctoritate, inque in foro
consuetudinis, et via directionis, non in foro
exteriori et via coactionis. Auctori-
ta Constantini Imperatoris, non Concilii
Nicensis, in exilium pulsari fuerit Arianis
Episcopi. Sic etiam rogabat olim, et
nunc etiamnum rogat Ecclesia Principes
Christianos, ut temporalibus poenis coer-
ceant infractores Legum Divinarum et
Ecclesiasticarum, quos poena spiritualis
metus in officio continere non potest. Sic
in Concilio Babilonensi II. can. 25. legimus,
rogandum esse Dominum Imperatorem,
ut sua auctoritate eos, qui peccaverint, mul-
tari publica poenitentia edicat.

Finis.

4

7 gratissimum esse grato animo

commoda litter

nabilita dignitatis et Episcopalis dignitatis plurimum,
ad quod ~~ita~~ te exacerunt.

Item ego ideo vix nostris ^{pro} loqui sumus, sed unicum
Eminentissime ac Serenissime Princeps te rogatum
quam devotissime volumus, ut videlicet pro obita
tua clementia et benignitate, qua nos favore non
desinis istud Bibliorum Opus nostrum, quod ^{fideli}
debiti ^{ma} vult homagii cuiusdam loco et in perpetua fide-
litatis nostra ^{esse} certam teperam supplicibus po-
pulis deferimus, suscipere digneris, nosque et
una Monasterium nostrum speciali quadam
ratione commendatos habere atque protegere
gratissimè digneris.

Deum te optimum maximum emine precamur,
ut Eminentissimam Serenitatem tuam pro bono
totius Dioecesis nostra nostrumque omnium singulari
consolatione diu et in terram usque benedictam in-
columnem, necnon omnibus coelestibus benedictionibus
cumulatam servare velit.

Hæc sunt sincera vota nostra, quæ ad cuncta usque
perennamus

Eminentissime Cardinalis Princeps Serenissime
et Protector Clementissime

Eminentissime Serenitate ^{trij tua}

~~Eminentissime~~

^{fili} ^{et filii} ^{et}
~~seu~~ humilissimi et Clientes et
^{fili} devotissimi

Theologi Utaniani.

Soeffdol gebornen Soeffelstern
Hnd Soeffelstern Soeffelstern

Inwo was fast so jant dem Con-
Sult Soeffelstern Conulso saler
Sunt dato woff, woffalton, saler
auf dir Soeffelsternantwortflig
zu bewistun, wir da bidner gott
ob dem allmaestigen gott woff
gofalton ~~for~~ dem 18. febr.
dij ob jstl Luiden dem 1749. 7. japs
unimom

7 Januar

9 der Hab sein worte woff mit
gafu Hollandot Hndlayson

Das offtoben des autoris R. C.
germani Cartier meins loben
Bridarot, wir auf des Coysten
Censoris seinab. Biblijen woff
woffe, woffe brigit dij ob japs
des Coysten im monat febr. des
andrer aber im Junio das zeitli-
ge mit dem ewigen Hndwufflot
wir auf dir goffe Hndwufflot,
des woffe der drittlagung dij ob
des goffen woffe ~~an~~ ~~so~~ ~~wort~~
Hnd woffe ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
H. Bez ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~, dama Hou woff

Hndwufflot Soeffelstern jant dem privilegio Caesares
gantlich Hndwufflot worden, nach
Hndwufflot woffe ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
woffe, saler ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
dij Hndwufflot, woffe ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
Hndwufflot saler, das ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
lat ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
woffe, folglich ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
Hndwufflot an ein ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
Hndwufflot ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
Hndwufflot an ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
abgeben worden. wir nun aber
wir sein mit dem ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
Hndwufflot, Hndwufflot ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
an dem ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
wir ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
gleich das ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
gleich zu ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
dem 3. Hndwufflot in ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~
saler. woffe ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~ ~~aus~~ ~~der~~ ~~so~~ ~~wort~~

Nun noch das letzte Tomus ab-
weilt Autor des Censur ligt

Eine hochadelgebohren dachon dach
 schuldig kan erwies abzuhalten. wolle
 da ich nicht antwortlich zu machen die
 es habe mit bitt ein solches ein
 hochwürdigem Pflanz. Briefe postdatt
 Untertänigkeit in diesem Gottesdienst
 wie auf der Constantzischen Briefen
 Louis Bell nach dem Untertänigkeit vor
 Zustande, was bleibt mit aller hoch
 achtung und Veneration
 Euer hochadelgebohren

Hauptmann
 d. 13. 9. 1749.

Josephammay
 d. 13. 9. 1749.
 P. Gaden Cartier
 prior

Monsieur de la Roche
 J. Gaden Cartier

Ich habe den
 Brief vom 13. 9. 1749.
 erhalten und bin
 sehr dankbar
 für die
 Nachricht
 die Sie mir
 geben. Ich
 werde
 mich
 bemühen
 die
 Angelegenheit
 zu klären.

P. Gaden Cartier
 Subprior

Ich habe den Brief vom 13. 9. 1749.
 erhalten und bin sehr dankbar für die
 Nachricht die Sie mir geben. Ich werde
 mich bemühen die Angelegenheit zu
 klären. Ich habe den Brief vom 13. 9.
 1749. erhalten und bin sehr dankbar
 für die Nachricht die Sie mir geben.
 Ich werde mich bemühen die Angelegenheit
 zu klären. Ich habe den Brief vom 13. 9.
 1749. erhalten und bin sehr dankbar für
 die Nachricht die Sie mir geben. Ich
 werde mich bemühen die Angelegenheit
 zu klären.

Plurimum Reverende, Clarissime ac Doctissime
Dne S. Superior, Praefatus Celestissime

Inconculsum Cogna de primario fidei nostrae Mytherio Verbi sci-
ratione iuxta principia Scripturae, Sacrum et Conciliorum nec-
Scolasticorum fusi quidem sed nervose, distincte et clare,
libere et solide p. praetermissis cavillationibus inutilibus: in verito
latu Theologico explanatum reperi, gratulor Cesuper plurimum
vnde Sacerdotati vestrae, et ut beneficio hujus pro utilitate alio
regationis nostrae et omnium legentium lucem publicam citius
at maxime Cesidero. non mihi successit Celestissimus Praefatus
exiguam meum iudicium in apposita sic Secula clarius
rimam. perenne Summa cum Veneratione

S. Reverendi, Clarissimi ac Doctissimi
Patris ac Praefati Celestissimi

Launimonsarterij 2. Sept.
an. 1751.

Humilissimus ac obsequentissimus
Servus S. Joacim Strub,
Theologiae professor

29

au Pape

Le très Révérend Père Dom Gall
Châlier de l'ordre de S. Benoît
Com-prieur de l'abbaye de St
à Engelshausen.

Censura

Theologia universalis tomii secundi tractatum

tertium de Incarnatione Verbi ab Admodum Reverendo et Eximio
 Satre Gallo Artier Presbytero Benedictino Congregationis Argentineris,
 et Monasterij S. Etkonis prope S. Vandelinum professore, S. Theologiae
 et Canonum olim professore et Eximio S. doctrinè elaboratum
 ex commissione Superiorum infra scriptus perlegi, et in eo nihil
 contra bonos mores aut fidem orthodoxam sed fundamentam potius
 solidissimam Scripturae, Patrum et Conciliorum principijs innixam
 doctrinam inveniri; quem proinde dignum Judicio, ut, obtenta Superiorum
 licentiâ, prolo publico non tam Almae Congregationi nostrae,
 quam cunctis innotescat. Datum in Abbatia Maurimonasteriensi
 2. Sept. 1751.

J. Joachimus Strub
 Ord. S. Bened. Congregationis
 Argentineris, Maurimonasterij
 professor Capitularius, S. Theologiae
 professor.

[Faint, mostly illegible handwriting in a cursive script, possibly French or Italian, covering the majority of the page. The text is arranged in several horizontal lines, with some faint markings that could be initials or small drawings.]

[Handwritten text visible on the right edge of the page, partially cut off. Legible fragments include:]
 il faut
 presque
 est à
 dans le
 quelques
 demande
 profiter
 le tout
 les an
 le liant,

Mon très Révérend Père Supérieur
et très honoré Confrère.

Je suis fâché, que je ne puisse pas répondre comme
il faut à votre lettre, dont vous m'avez honoré depuis peu,
parce que j'en n'ai reçu que la moitié, et encore un peu tard,
c'est à dire, le dimanche passé ou le neuvième de ce mois-ci.
Dans le fragment j'ai trouvé, que vous souhaitiez de recevoir
quelques uns de vos traités Héslogiques; pour satisfaire à votre
demande, je les mis dans le coffre de notre frère Martin, qui en
profitera chez vous. J'ai lu et relu tous ces traités avec attention,
ils sont vagement et solidement composés. Je suis actuellement
après les autres, mais je ne compte pas de me presque égarer en
les lisant, comme le J. E. professeur de Schönbach en les décrivant,*

parceque J'y trouve de très belles choses, qui m'amuse, qui me
rejoissent, et qui me donnent beaucoup de plaisir. J'accomplirai avec
le même plaisir ce que J'ai commencé, ayant l'honneur
d'être avec beaucoup de respect

Mon très révérend Père et très honoré
Confrere

Marmontier le xi avril
1752

Votre très humble et très obéissant
serviteur L. Joseph Mout.

* J'ai pitié de tous les rigards.
*

...sont, qui n
comptent auc
honneur

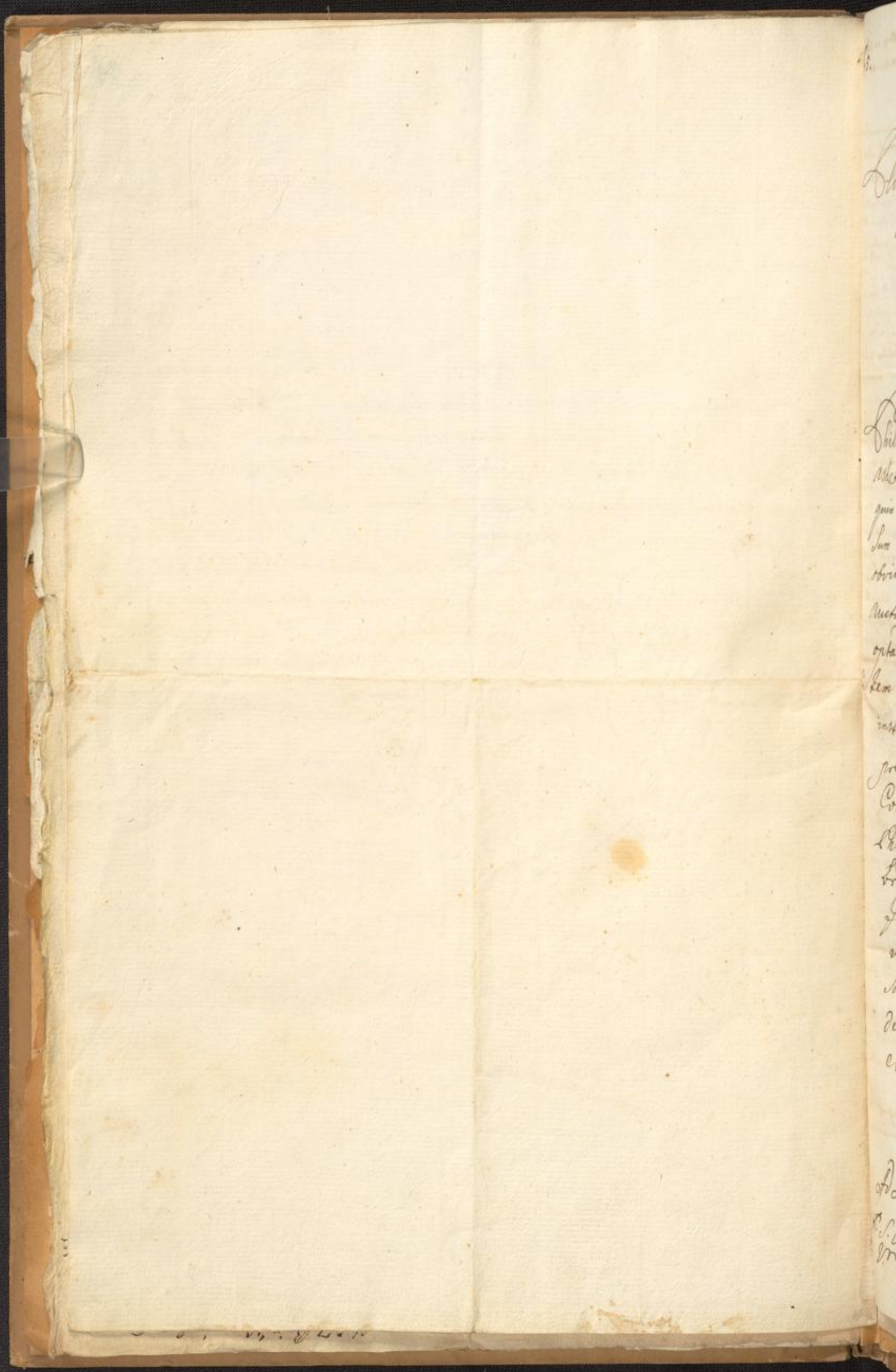
...frères

...sont
Arab.

Ego infra scriptas Philosophiam, unâ et Theologiam universalem
 ex Doctissimis Probatissimisque Celebratissimorum nostrae aetatis
 Theologorum et S. Scripturae Interpretum orthodoxorum Lucubrationibus
 et operibus Theologicis perspicua et facili Methodo Digestam,
 atque Laudabili opere Herm. J. Patris Galli Cartier p. t.
 Superioris Atoniani exaratum per aliquot iam annos perlegi
 atque usui meo consecravi, eisdem ita suaviter doctatus, ut
 pro multorum et vel maxime Congregationis nostrae utilitate
 prole Datas jam dudum exoptarem, proinde in profectiarum
 illis dignas omnino censeam. Datum in Moaris
 B. V. M. ad Schutteram Die 8 Novembris 1758.

L. Gregorius Schilling
 p. l. p. Titius Professor

[Faint, illegible handwriting in a cursive script, likely a historical document or manuscript.]

Handwritten text on the right edge of the page, including words like "Dile", "Mich", "quis", "San", "thia", "Auct", "ortan", "ten", "inst", "pro", "Con", "Phi", "de", "In", "de", "ca", "Ad", "P. L.", "Mo".

Curium Reverende, Religiosissime ac Carme
 D. S. Superior, Pater ac Confrater Colendissime!

Philosophiam Laternitatis V. M. Rev. cum Tractatibus
 ascedis et parte Theologie evolvi magna animi voluptate,
 quin etiam presumpta ex licentia describi curavi, ut pretio
 Sum thesaurum doctrinae non facile in Libris impressis
 obvia. Elucet ex his Descriptionibus s. absq. palpato loquor,
 Auctorum ingenium, diligentia, pietas non vulgaris, et
 optandum hanc fore, ut hi Tractatus ad plerumq. utilita-
 tem Typis vulgarentur, sicut s. Scriptura glossis
 instructa opera pariter Laternitatis V. M. quod opus
 pretiosissimum, subito jam pretio avidi in Bibliotheca
 Constantiensi expecto. Remitto jam majorem
 Philosophiae partem, loquam, inquam, remissurus etiam
 brevi reliqua manuscripta maxima cum gratiarum actione.
 Interim felix Christi nascentis ferias, felix et sanum
 veteris anni exordium, noviq. exordium cum pluribus
 subsequentiis dum Laterno ex corde appretio, avi-
 densi adjuncto desiderio, me in pristinam amicitiam
 et sacra omnia impense comendo et maneo
 V. M. Rev. et Carme V. M.

Ad. P. Vestrum die 13. Apris
 1750
 D. S. Rev. et Ampl. P. D. abbati
 V. M. mea Curialia.

Sincerus Conf.
 Philippus Jac. Ablasser

Simulque mihi gratiam impetiri, ut haec
et plura alia in perrelohi Mors vestro
inijes delineationem mihi transmittere
placuit; et quam periret ^{eadem} ~~is~~ ansem
aliquando coram testificari valeam
proinde omni idinterim coram eleganti
ejus delineatione seu imagine, quam
mihi ^{communem} ~~in~~ gratiosa ^{etiam} ~~etiam~~ benignitate vestra
tenes dignata est

Prima
Mea quidem omnes eadem ra-
tione exarata sunt atque argu-
menta sua prosequuntur,
ad eo ut ^{eadem} ~~eadem~~ quod de jam ^{et} ~~et~~
evolutis ^{hinc} ~~hinc~~ facti ^{judicium} ~~judicium~~, de is
ceteris ^{severitate} ~~severitate~~ possit

praecipue autem nostri ordinis Philosophia ^{liberali} ~~liberali~~
^{Philosophia, Theologia et Juris Canonici} ~~Philosophia, Theologia et Juris Canonici~~
utriusque ^{professorum et} ~~professorum et~~ utilitatem, ut quod
qui his tibi comparatis Operibus tedious multa
sua et eius ^{studia} ~~studia~~ sua ^{est} ~~est~~ Philosophia, Theo-
logia et Juridica instituentes, tedious plurim
annorum ^{spatiis} ~~spatiis~~ feribendi labore omnino leva-
rentur, atque hac ratione ^{plura} ~~plura~~ intra anni
7 quam velut praecipuum ^{maecenatem} ~~maecenatem~~ et pa-
trium ^{meum} ~~meum~~ ^{supplicis} ~~supplicis~~ de veneror
quam alius ^{intra} ~~intra aliquot ^{annos} ~~annos~~
docere et ^{dicere} ~~dicere~~ valeret. ^{Haec} ~~Haec~~ omnibus
adere ego ^{historiam} ~~historiam~~ universalem ^{Eclesiasticam} ~~Eclesiasticam~~
vires ^{Eclesiasticam} ~~Eclesiasticam~~ Theologia ^{urbis} ~~urbis~~ et ^{Exilem} ~~Exilem~~ uni-
versis ^{manipatis} ~~manipatis~~ admodum convenientem
si non omnino ^{necessariam} ~~necessariam~~, qua ^{intra} ~~intra~~ me-
morata ^{Philosophia} ~~Philosophia~~, ^{Theologia} ~~Theologia~~ et ^{Juridica} ~~Juridica~~
studia ^{explicaretur} ~~explicaretur~~. ^{p.} ~~p.~~ Haec quidem animi
mei ^{sententia} ~~sententia~~~~

Ceterum ^{admiror} ~~admiror~~ ^{admodum} ~~admodum~~ ^{municipentiam} ~~municipentiam~~
vra ^{qua} ~~qua~~ ^{meam} ~~meam~~ ^{magnificam} ~~magnificam~~ ^{denis} ~~denis~~
vra ^{et} ~~et~~ ^{placuit} ~~placuit~~, equidem ^{opinionem} ~~opinionem~~ mea
ilud ^{minime} ~~minime~~ ^{merui} ~~merui~~, ^{sed} ~~sed~~ ^{quia} ~~quia~~ ^{alia} ~~alia~~ ^{erit} ~~erit~~
vobis ^{de} ~~de~~ ^{mea} ~~mea~~ ^{personae} ~~personae~~ ^{sententia} ~~sententia~~, ego, ^{ita} ~~ita~~ ^{impigre} ~~impigre~~ ^{ludat} ~~ludat~~, ut ^{media} ~~media~~ ^{et} ~~et ^{amplius} ~~amplius~~ ⁱⁿ ~~in~~ ^{parte} ~~parte~~
qui ^{alias} ~~alias~~ ^{viris} ~~viris~~, ^{praesertim} ~~praesertim~~ ^{quos} ~~quos~~ ^{me} ~~me ^{ipso} ~~ipso~~
sapientiores ^{existens} ~~existens~~, ^{facile} ~~facile ^{fidem} ~~fidem~~
adhersores, ^{ultis} ~~ultis~~ ^{propter} ~~propter~~ ^{autorita-} ~~autorita-
tem ^{autumnatis} ~~autumnatis~~ ^{id} ~~id~~ ^{crediderim} ~~crediderim~~. ^{quales} ~~quales~~
quidquam ^{advocari} ~~advocari~~ ^{inde} ~~inde~~ ^{patior} ~~patior~~.
proinde ^{quales} ~~quales~~ ^{eos} ~~eos, ^{quos} ~~quos~~ ^{possum} ~~possum~~ ^{reperdo} ~~reperdo~~
grates, ^{maximas} ~~maximas~~, ^{nihilque} ~~nihilque~~ ^{est} ~~est~~ ^{et} ~~et ^{felicissima} ~~felicissima~~.
Natalis ^{Dni} ~~Dni~~ ^{festis} ~~festis~~ ^{et} ~~et ^{felicissimum} ~~felicissimum~~ ^{novi} ~~novi~~ ^{anni} ~~anni~~
auspicium ⁱⁿ ~~in~~ ^{corde} ~~corde~~ ^{agratulor} ~~agratulor~~, ^{nihil} ~~nihil ^{ita} ~~ita~~
vobis ^{expresso} ~~expresso~~ ^{veror} ~~veror
in ^{vobis} ~~vobis~~ ^{habens} ~~habens, ^{ut} ~~ut~~ ^{pro} ~~pro ^{singulari} ~~singulari~~ ^{mea} ~~mea~~
consolatione ^{eandem} ~~eandem~~ ^{omnibus} ~~omnibus~~ ^{coelestibus} ~~coelestibus~~ ^{simul} ~~simul~~
et ^{tenentibus} ~~tenentibus~~ ^{vobis} ~~vobis~~ ^{benedictionibus} ~~benedictionibus~~ ^{accumulatam} ~~accumulatam~~
Dei ^{et} ~~et~~ ⁱⁿ ~~in~~ ^{seam} ~~seam~~ ^{usque} ~~usque~~ ^{severitatem} ~~severitatem~~ ^{severare} ~~severare~~ ^{velit} ~~velit~~
fieri ^{et} ~~et~~ ^{ipse} ~~ipse~~ ^{ut} ~~ut~~ ^{tandem} ~~tandem~~ ^{nihil} ~~nihil~~ ^{ita} ~~ita~~ ^{notis} ~~notis~~ ^{habens} ~~habens~~
quam ^{ut} ~~ut~~ ^{haec} ~~haec~~ ^{omnia} ~~omnia~~ ^{et} ~~et~~ ^{plura} ~~plura~~ ^{alia} ~~alia~~ ^{coram} ~~coram~~ ^{et} ~~et~~
in ^{particulari} ~~particulari ^{et} ~~et~~ ⁱⁿ ~~in~~ ^{tribus} ~~tribus~~ ^{ageteris} ~~ageteris~~, ⁱⁿ ~~in~~ ^{ejus} ~~ejus~~ ^{delinea-} ~~delinea-
tionem ^{an} ~~an~~ ^{vestra} ~~vestra~~ ^{liberalitate} ~~liberalitate~~ ^{tenes} ~~tenes~~ ^{testandi} ~~testandi~~ ^{datur} ~~datur ^{curatio} ~~curatio~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~

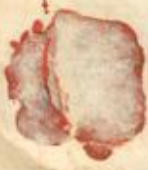
Reverendissime Berolynsi ac Amplissime
Domine Praeful Dne macenas perquam
gratose observandissime

Volupte admodum mihi fuit ex humanissimis ^{qua} ~~qua~~
ac gratiosa ^{Amplissimi} ~~Amplissimi~~ ^{vra} ~~vra~~ ^{litteris} ~~litteris~~ ^{intelligere} ~~intelligere
Germani mei ^{p. m.} ~~p. m.~~ ^{measque} ~~measque~~ ^{scriptiones} ~~scriptiones ^{videm} ~~videm~~
laud duplicere, eoque ^{vanitatis} ~~vanitatis~~ ^{jam} ~~jam ^{jam} ~~jam~~ ^{abduci} ~~abduci~~
me patior, ut, quod ^{et} ~~et~~ ^{illas} ~~illas~~ ^{ad} ~~ad ^{deos} ~~deos~~ ^{scripserit} ~~scripserit~~ ^{et} ~~et ^{con-} ~~con-
dito ^{Maecenati} ~~Maecenati~~ ^{probare} ~~probare~~ ^{videam} ~~videam~~, ^{post} ~~post ^{hoc} ~~hoc ^{hanc} ~~hanc
fore indignas ^{ipso} ~~ipso~~ ^{ex} ~~ex ^{ipse} ~~ipse~~ ^{arbitror} ~~arbitror~~. ^{De} ~~De~~ ^{porro} ~~porro~~ ^{om-} ~~om-
nino ^{velat} ~~velat~~ ^{velim} ~~velim~~ ^{quia} ~~quia~~ ^{Ampl. D.} ~~Ampl. D. ^{vra} ~~vra~~ ^{das} ~~das ^{omnes} ~~omnes
una ^{eodemque} ~~eodemque~~ ^{ratione} ~~ratione~~ ^{et} ~~et~~ ^{methodis} ~~methodis~~ ^{exaratas} ~~exaratas~~ ^{esse} ~~esse
subjecta ^{que} ~~que~~ ^{argumenta} ~~argumenta ^{prosequi} ~~prosequi~~, ^{ad} ~~ad ^{eo} ~~eo ^{ut} ~~ut~~
idem ^{quod} ~~quod ^{de} ~~de ^{jam} ~~jam~~ ^{evolutis} ~~evolutis~~ ^{tractatibus} ~~tractatibus~~ ^{tulit} ~~tulit~~
judicium, ^{de} ~~de ^{ceteris} ~~ceteris~~ ^{omnibus} ~~omnibus~~ ^{pede} ~~pede~~ ^{inoffenso} ~~inoffenso
eundem ^{pede} ~~pede~~ ^{inoffenso} ~~inoffenso ⁱⁿ ~~in~~ ^{antecessum} ~~antecessum~~ ^{ferre} ~~ferre~~ ^{posse} ~~posse~~
audacter ^{aperam} ~~aperam~~. ^{minime} ~~minime~~ ^{etiam} ~~etiam, ^{quoniam} ~~quoniam~~ ^{his} ~~his~~ ^{tempo-} ~~tempo-
re ^{ob} ~~ob ^{obstante} ~~obstante~~ ^{ratione} ~~ratione~~ ^{pro} ~~pro ^{sub} ~~sub ^{mittantur} ~~mittantur~~ ^{atque} ~~atque~~ ^{pos-} ~~pos-
sint ^{pro} ~~pro ^{bonis} ~~bonis~~ ^{omnium} ~~omnium ^{quos} ~~quos~~ ^{bonis} ~~bonis~~ ^{litteris} ~~litteris~~ ^{seriusque} ~~seriusque~~
studia ^{delectantur} ~~delectantur~~ ^{hinc} ~~hinc ^{publica} ~~publica~~ ^{fructibus} ~~fructibus~~; ^{verum} ~~verum
imprimis ^{esse} ~~esse ^{congruendi} ~~congruendi~~ ^{patroni} ~~patroni~~ ^{et} ~~et ^{Maecen-} ~~Maecen-
nates, ^{qui} ~~qui~~ ^{operam} ~~operam~~ ^{ferant} ~~ferant ^{consilii} ~~consilii~~ ^{que} ~~que~~ ^{meis} ~~meis~~ ^{fuere} ~~fuere~~
non ^{quidem} ~~quidem~~ ^{impensas} ~~impensas~~ ^{sed} ~~sed~~ ^{necessarias} ~~necessarias~~ ^{represen-} ~~represen-
tando, ^{sed} ~~sed~~ ^{olummodo} ~~olummodo ^{ad} ~~ad~~ ^{aliquot} ~~aliquot~~ ^{centenas} ~~centenas ^{supp-} ~~supp-
tionum ^{harum} ~~harum ^{exemplaribus} ~~exemplaribus ^{fidem} ~~fidem~~ ^{faciant} ~~faciant~~.
Hinc ^{Ampl. D.} ~~Ampl. D. ^{gratissimissime} ~~gratissimissime ^{simul} ~~simul~~ ^{et} ~~et~~ ^{per} ~~per ^{ammon-} ~~ammon-
ter ^{colui} ~~colui~~ ^{rogatam} ~~rogatam ^{velim} ~~velim~~, ^{ut} ~~ut~~ ^{apud} ~~apud~~ ^{amicos} ~~amicos ^{quos} ~~quos~~
unquam ^{invenit} ~~invenit ^{hujusmodi} ~~hujusmodi ^{studiorum} ~~studiorum ^{amantibus} ~~amantibus~~
amantes ^{haec} ~~haec ^{de} ~~de ^{voce} ~~voce~~ ^{data} ~~data ^{occasione} ~~occasione ^{agere} ~~agere~~ ^{velit} ~~velit~~.
Itaque ^{totius} ~~totius~~ ^{Operis} ~~Operis~~ ^{idea} ~~idea~~: ^{Philosophia} ~~Philosophia
Eclesiastica, ^{qui} ~~qui~~ ^{pro} ~~pro ^{scribitur} ~~scribitur~~ ^{sunt} ~~sunt~~ ^{duo} ~~duo~~ ^{tractatus} ~~tractatus~~, ^{de} ~~de
doctrina ^{Christiana} ~~Christiana~~ ^{et} ~~et~~ ^{statu} ~~statu~~ ^{religioso} ~~religioso~~. ^{Theolo-} ~~Theolo-
gia ^{quatuor} ~~quatuor~~ ^{Tomis} ~~Tomis~~ ^{distincta} ~~distincta ^{universim} ~~universim~~ ^{22.} ~~22.
tractatus ^{complectens} ~~complectens. ^{Institutiones} ~~Institutiones~~ ^{Canonice} ~~Canonice
Civiles. ^{Collegia} ~~Collegia~~ ^{Juris} ~~Juris ^{Canonici} ~~Canonici ^{ad} ~~ad ^{Theologiae} ~~Theologiae
universalem ^{accommodata} ~~accommodata~~. ^{Hos} ~~Hos ^{omnes} ~~omnes
tractatus ^{sumpsisse} ~~sumpsisse, ^{si} ~~si ^{quidem} ~~quidem~~ ^{id} ~~id ^{fore} ~~fore~~ ^{perpetua} ~~perpetua~~~~~~

excesso, transmittam;
opus Bibliam quatuor Tomis distinctum a
Germano meo p. m. nobis comparibus his ei
parentibus Opem elaboratum; sub praes
ita impigre ludat, ut media et amplius in parte
ilud deseruerit, unum integri firmi illius Tomi
exemplar penes me jam habeo, proinde in die
plura expecto, nec dubium, quin pariter uno
ejusdem Tomi exemplar quantocius acceptura
sit Ampl. D.

Ceterum moni eos pro transmissis magnificis
denis acquirere eos, quos possum, maxime
reperdo grates

Posterum omnino tibi persuasum
habet nra velim ^{eamdem} que prodite amare
nec unquam ea permissurum, ut
in quoquam studio nrum seri-
deret. Cum debita cum observan-
tia et demississimo. laborum ma-
num oculo

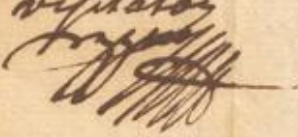
etiam praesumpta ex licentia describi curavi, ut praetiorum thesaurum doctrinae non facile in libris impressis obvia. Elucet ex his descriptionibus / absque palpo loquor: / Auctorum ingenium, diligentia, pietas non vulgaris; et optandum sane foret, ut hi Tractatus ad plurimum utilitatem typis vulgarentur, p. Haec ille.

In his praeterea Operibus imprimis ab Auctoribus cautum est, ut, rescriptis seu strictim et veluti per transcriptam dumtaxat relatis vanis illis et inutilibus questionibus, quibus sacra haec disciplina ab aliquibus obscurata potius quam illustrata fuerunt, ad solida et utilia animum intenderint; necnon eorum singulis completissimos et utilissimos Indices subiecerint.

Has omnes descriptiones et Opera in utilitatem et commodum praesertim Almae Congregationis Benedictinae Argentinenensis typis vulgare, necnon praecelsis Amorum Dnorum ejusdem Congregationis Abbatum nominibus insignire et honoribus consecrare cogitat idem B. Gallus Cartier; verum quia ultro agnosuit et fatetur, se facultatibus ad exequendum consilium suum omnino necessariis destitui; hinc ad innatam eorumdem Amorum ac Amplissimorum Dnorum Maceratum suorum perquam gratiosorum benignitatem confugere cogitur, rogans demississime, ut, quando ipse ultro prospectum habet, hos sapientissimos simul et piissimos viros nihil antiquius habere, quam ut solida et optima studia / quippe quae totius Monasticae disciplinae et regularis observantiae praecipuum fundamentum esse dignoscuntur / in sibi subiectis Monasteriis apprimè colantur et promoveantur; atque ubi de gloria, honore, et utilitate spirituali praesertim agitur, nullis parendum sumptibus esse laudignare; rogans, inquam, ut sumptus ad horum Operum editionem necessarios vel ex toto, vel saltem pro sufficienti parte, in se sumere, aut pro trecentis vel quadringentis eorum exemplaribus fidem facere gratiosè dignentur; atque hoc ultimo casu, idem B. Gallus Cartier cum Bibliopola, qui illorum editionem curaturus est, ita convenire studebit, ut ipse superflua cujuslibet Monasterii exemplaria statuto tempore iterum justo pretio in se recipiat, adeo ut quodlibet Monasterium exemplaria illa, quae sibi reservanda esse judicaverit, gratis, vel saltem vilissimo pretio habiturum sit. Haec pro memoria Ap. et Ampl. Dn. Abbatibus Almae Congregationis Benedictinae Argentinenensis Maceratibus suis perquam gratiosè debita cum observantia intimat, simulque pro gratiosà et benignà super iis Declaratione summa cum demissione supplicat.

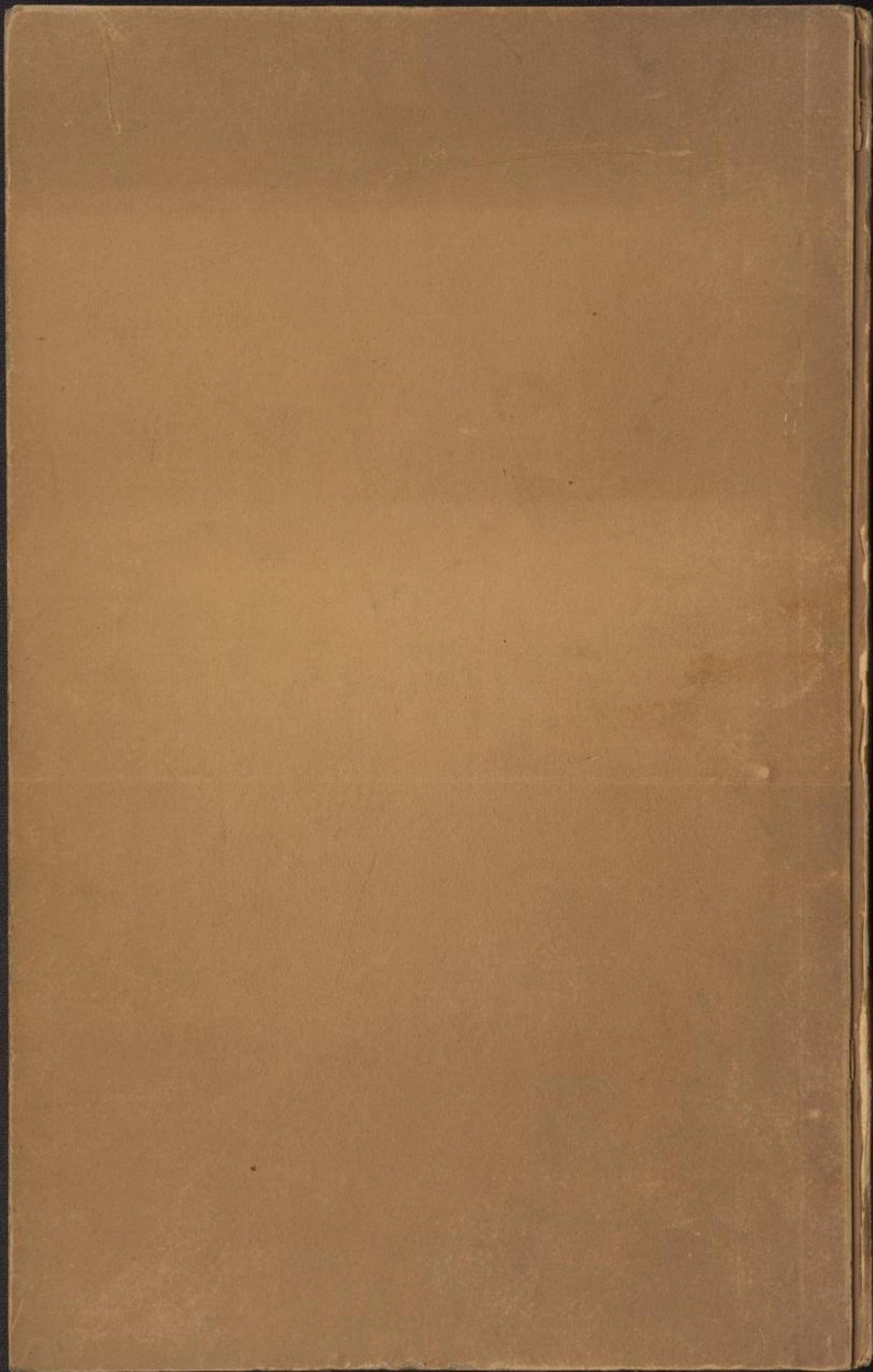
Humilissimus servus et
Cuius devotissimus
B. Gallus Cartier Superior in
Ettenheimminster

Communicentur Singulis abbatibus ad acceleranda
 dum finale responsum tractatus in promemorata
 apud ipsam per partes mutuo ulterius prorsum
 communicandas cum caetera duorum ad minus
 in materia vesptorum ad Rmum dnm Brogiam
 danda, et ipsi vix finaliter resposurum, dum interim
 h. auctor tractabit pariter cum Bibliopola super
 prolio in casum inter laudabiles abbatibus pro rata
 dividendo, Secretum in generali Capitulo celebrato
 apud prelatam abbatiam Divi Mauritij vulgo Ebers
 heim Munster die 27ma Maj 1751 —

Franciscus Abbas Schulte
 p. Brogiam et vesptorum

Stomien
Lipinus pp
vegetation
nis p.

178

778

